

ЕЛЕКТРОНЕН БЮЛЕТИН

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ
НА
ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО
ЗДРАВНИ ГРИЖИ

Здравни Грижи®

БРОЙ 2

ГОДИНА 16

2025 г.

БАПЗГ

АКТУАЛНО

Милка Василева, Председател на УС на БАПЗГ:

НУЖЕН Е ПАКЕТ ОТ МЕРКИ НА ДЪРЖАВНО НИВО
ЗА ПРОФЕСИИТЕ ОТ НАПРАВЛЕНИЕ „ЗДРАВНИ ГРИЖИ“

ОТВОРЕНО ПИСМО

БАПЗГ, БАФ И БСЛАФ ИЗПРАТИХА ОТВОРЕНО ПИСМО ДО ИНСТИТУЦИИТЕ И МЕДИИТЕ
ВЪВ ВРЪЗКА С ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА СРОКА НА ОБУЧЕНИЕ
НА МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ И АКУШЕРКИТЕ

ПОДКРЕПА

БАПЗГ ПОДКРЕПИ ОТВОРЕНОТО ПИСМО
НА ДИРЕКТОРИТЕ И ПЕРСОНАЛА НА
САМОСТОЯТЕЛНИТЕ ДЕТСКИ ЯСЛИ В БЪЛГАРИЯ
ЗАРАДИ НАМАЛЕНИТЕ СРЕДСТВА
В ПРОЕКТОБЮДЖЕТА ЗА 2025 Г.

- ⇒ ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ
- ⇒ МЛАДА СМЯНА
- ⇒ МЕДИЦИНСКА НАУКА
- ⇒ НОВОСТИ В МЕДИЦИНСКАТА ПРАКТИКА
- ⇒ ХЕПИЕНД
- ⇒ ДОБРИ ДЕЛА
- ⇒ НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ, ЕС И СВЕТА

Здравни грижи®

СЪДЪРЖАНИЕ:

АКТУАЛНО Милка Василева, Председател на УС на БАПЗГ: НУЖЕН Е ПАКЕТ ОТ МЕРКИ НА ДЪРЖАВНО НИВО ЗА ПРОФЕСИИТЕ ОТ НАПРАВЛЕНИЕ „ЗДРАВНИ ГРИЖИ“	5
ОТВОРЕНО ПИСМО БАПЗГ, БАФ И БСЛАФ ИЗПРАТИХА ОТВОРЕНО ПИСМО ДО ИНСТИТУЦИИТЕ И МЕДИИТЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА СРОКА НА ОБУЧЕНИЕ НА МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ И АКУШЕРКИТЕ	6 - 7
ПОДКРЕПА БАПЗГ ПОДКРЕПИ ОТВОРЕНОТО ПИСМО НА ДИРЕКТОРИТЕ И ПЕРСОНАЛА НА САМОСТОЯТЕЛНИТЕ ДЕТСКИ ЯСЛИ В БЪЛГАРИЯ ЗАРАДИ НАМАЛЕНИТЕ СРЕДСТВА В ПРОЕКТОБЮДЖЕТА ЗА 2025 Г.	8 - 9
ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ НОВИТЕ ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА РЕГИОНАЛНИ КОЛЕГИИ НА БАПЗГ	10 - 15
ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ 102-МА ПРОФЕСИОНАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ ВЗЕХА УЧАСТИЕ В ОНЛАЙН ОБУЧЕНИЕ ЗА ДИАГНОСТИКА И ЛЕЧЕНИЕ НА ПАЦИЕНТИ С ПОСТ-КОВИД 49 ПРОФЕСИОНАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ ВЗЕХА УЧАСТИЕ В ОБУЧЕНИЕ НА ТЕМА „ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ЕНТЕРАЛНОТО И ПАРЕНТЕРАЛНОТО ХРАНЕНЕ“ ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ	16 - 24

СЪДЪРЖАНИЕ:

МЛАДА СМЯНА

НОВИНИ ОТ УЧЕБНИ СТРУКТУРИ ВЪВ ВАРНА, ПАЗАРДЖИК,
СЛИВЕН И ШУМЕН

25 - 29

МЕДИЦИНСКА НАУКА

АНТИБАКТЕРИАЛНИ ПОВЪРХНОСТИ С ПРИЛОЖЕНИЕ
ПРИ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА УВРЕДЕНА КОСТНА ТЪКАН
РАЗРАБОТВАТ БЪЛГАРСКИ УЧЕНИ

ДЪРЖАВАТА ЩЕ ФИНАНСИРА ПРОЕКТ НА МЛАД УЧЕН
ЗА ДИАГНОСТИКА И ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА ПАЦИЕНТИ
СЪС ЗЛОКАЧЕСТВЕНИ МИЕЛОИДНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ В БЪЛГАРИЯ

30 - 31

НОВОСТИ В МЕДИЦИНСКАТА ПРАКТИКА

НОВИНИ ОТ ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ В ПЛОВДИВ И БУРГАС

32 - 34

ХЕПИЕНД

НОВИНИ ОТ ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ В ПАЗАРДЖИК, РУСЕ И ПЛОВДИВ

35 - 37

ДОБРИ ДЕЛА

МОДЕРЕН АПАРАТ ЗА ДИАГНОСТИКА НА СЪННА АПНЕЯ
ПОЛУЧИ ОТДЕЛЕНИЕТО ПО ПНЕВМО-ФТИЗИАТРИЯ
ПРИ МБАЛ „Д-Р АТАНАС ДАФОВСКИ“

38

СЪДЪРЖАНИЕ:**НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ**

6,6 МЛН. ЛВ. СА ПРЕДВИДЕНИ В БЮДЖЕТА НА МИНИСТЕРСТВОТО
НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО ЗА 2025 Г. ЗА УВЕЛИЧЕНИЕ НА
ЗАПЛАТИТЕ НА МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ И АКУШЕРКИТЕ

МОН ПРЕДЛАГА СПЕЦИАЛНОСТТА „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА“
ДА БЪДЕ ЗАЩИТЕНА И ОСВОБОДЕНА ОТ ТАКСИ ЗА ОБУЧЕНИЕ
И ДРУГИ НОВИНИ

39 - 56**НОВИНИ ОТ ЕС**

СТРАНИТЕ ОТ ЕС ЩЕ РАЗПОЛАГАТ С ВАКСИНА СРЕЩУ ТРЕСКАТА
ЧИКУНГУНЯ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ЦЕНТЪР ЗА КОНТРОЛ НА ЗАБОЛЯВАНИЯТА
АЛАРМИРА, ЧЕ В СТРАНИТЕ ОТ ЕС НАРАСТВАТ УСТОЙЧИВИТЕ
ИНФЕКЦИИ НА КАРБАПЕНЕМОВИ АНТИБИОТИЦИ

57 - 59**НОВИНИ ОТ СВЕТА**

ЗАМЪРСЯВАНЕТО НА ВЪЗДУХА ЗАМЪГЛЯВА СЪЗНАНИЕТО
И ЗАТРУДНЯВА ЕЖЕДНЕВНИТЕ ЗАДАЧИ, СОЧИ ИЗСЛЕДВАНЕ
НА БРИТАНСКИ УЧЕНИ

ЯПОНСКИ ИЗСЛЕДОВАТЕЛИ РАЗРАБОТИХА
НАЙ-ГОЛЯМАТА ПО РОДА СИ РЪКА РОБОТ

60 - 62

АКТУАЛНО

**Милка Василева,
Председател на УС на БАПЗГ:**

НУЖЕН Е ПАКЕТ ОТ МЕРКИ НА ДЪРЖАВНО НИВО ЗА ПРОФЕСИИТЕ ОТ НАПРАВЛЕНИЕ „ЗДРАВНИ ГРИЖИ“

Здравейте скъпи приятели,

месец февруари изтече бързо, но имаме важни събития, които искам да споделя с Вас.

От медиите научихме, че има идея обучението на медицинските сестри и акушерките да бъде намалено от 4 на 3 години и разбира се, Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи реагира с Отворено писмо до всички институции и обществеността. Почти незабавно въпросът беше разгледан от Министерския съвет, Министерството на здравеопазването и Съвета на ректорите - решението им е да не се правят промени в срока на обучението, но да се наблегне на качеството на обучението и издигане престижа на професиите. По инициатива на министъра на образованието и науката Красимир Вълчев ще бъде предложено професията „медицинска сестра“ да бъде в списъка със защитени професии, като изключително дефицитна и обществено значима. Това потвърждава правилността на нашите искания през последните 10 години да се предприеме такава стъпка, но професията да е защитена и с

пакет от мерки, които да привлекат желаещи за обучение и реализация в България. Ще очакваме отговорно поведение от управляващите и добри резултати. Убедени сме, че и за другите професии от направление „Здравни грижи“ трябва да се обмислят действия на държавно ниво, за да излезем от цялостната кадрова криза.

На 24 февруари 2025 г. министърът на здравеопазването доц. д-р Силви Кирилов и част от неговия екип, приеха голямата ни делегация с представители на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи, Българския съюз на лекарските асистенти и фелдшери и Българската асоциация на помощник-фармацевтите. Заедно обсъдихме общите ни проблеми, които бяха посрещнати с разбиране и беше декларирано съгласие с нашите искания да бъдат предварително обсъждани със съсловните организации предстоящи промени в нормативната и поднормативната база в здравеопазването.

Другата добра новина е, че след подписване на Споразумението между трите организации – БАПЗГ, БСЛАФ и БАПФ, все по-ясно се разбира важноста от споделяне на общи ценности, професионални дискусии и общи действия. Надяваме се нашите членове да осмислят този факт и все по-категорично и единно да отстояваме интересите си.

На 22 март 2025 г. ще се проведе редовния Отчетно-изборен конгрес на БАПЗГ. Очакваме избор на нови, ентузиазирани колеги в националните ръководни органи, които да продължат устойчиво да усъвършенстват дейността на БАПЗГ и да напишат още по-добра история на организацията. Пожелавам на всички здраве, прекрасни мартенски празници и пролетно настроение!

ОТВОРЕНО ПИСМО

БАПЗГ, БАПФ И БСЛАФ ИЗПРАТИХА ОТВОРЕНО ПИСМО ДО ИНСТИТУЦИИТЕ И МЕДИИТЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ПРЕДЛОЖЕНИЕ НА РЕКТОРИТЕ НА МЕДИЦИНСКИТЕ УНИВЕРСИТЕТИ СРОКЪТ НА ОБУЧЕНИЕ НА МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ И АКУШЕРКИТЕ ДА СЕ НАМАЛИ ОТ 4 НА 3 ГОДИНИ

Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ), Българската асоциация на помощник-фармацевтите (БАПФ) и Българския съюз на лекарските асистенти и фелдшери (БСЛАФ) изпратиха на 12 февруари 2025 г. отворено писмо до президента на Република България, председателя на Народното събрание, премиера на Република България, председателя на Комисията по здравеопазването в парламента, КНСБ, КТ „Подкрепа“, Синдиката на българските медицински специалисти, ректорите на медицинските университети и медиите във връзка със съобщение в медиите за промяна в срока на обучение, от 4 на 3 години, на медицинските сестри и акушерките по предложение на Сдружението на ректорите, което министърът на образованието е припознал и е готов да включи в програмата на правителството.

„Ние твърдим, че обучението на медицинските сестри и акушерките отговаря напълно на изискванията на Директива 55/2013 на ЕС и е едно от най-добрите в Европа, където нашите медицински сестри и акушерки са високо оценени. По-краткият курс на обучение на медицинските сестри няма да осигури по-бързо справяне с кадровата криза. Наивно е да се вярва, че ще има повече желаещи да учат за медицински сестри при тригодишен курс на обучение. И сега 4-тата година е държавен стаж и студентите работят реално в лечебните заведения. Също така липсата на адекватно интегриране на лекарските асистенти в здравната ни система и игнорирането на съсловната им организация доведе до непълноценното разгръщане на потенциала им като медицински специалисти и лишаването на цели региони на страната от неотложна медицинска грижа, профилактика, лечение и рехабилитация“, се казва в отвореното писмо.

В документа се изтъква, че „през последните двадесет години в България процесът на обучение и възпроизвеждане на медицински специалисти по здравни грижи беше непрекъснато променян без ясна визия за тяхната роля, място и професионално развитие в системата на здравеопазването.“ Обръща се внимание и на критично намаленият брой на медицински сестри в болничните лечебни заведения поради порочните практики на техните места да бъдат назначавани лица без необходимата квалификация, което поставя в риск пациентите.

В отвореното писмо се казва още: „Човешките ресурси трябва да се създават, подкрепят и развиват, а това означава огромна инвестиция във време, организация и ресурси. Усилията, положени сега ще дадат резултати след 5-10 години. При настоящата динамика на управлението и политическа нестабилност никой не мисли в такава перспектива. Това е причината и до момента да не се намери политическа воля за начало на публична дискусия за проблемите в здравеопазването. Всички сме наясно, че дори в ерата на телемедицината, телефармацията и изкуствения интелект, здравеопазването е човешка дейност и за да работи ефективно са нужни добре обучени медицински специалисти.“

ОТВОРЕНО ПИСМО

В документа се изтъква, че кадровата криза в здравеопазването ескалира, както у нас, така и в Европа и на различни нива се чуват призови за спешни действия.

В писмото се изтъква: „Провокирани от недалновидните политики, наложени в годините назад, липсата на стандарти за работа, критично намаления брой на професионалистите по здравни грижи, прекомерната натовареност на работното място, недостойното заплащане и продължаващото разрастване на броя на лечебните заведения, в които няма кой да работи, категорично заявяваме, че всички промени, свързани с образованието, квалификацията и професионалните дейности на медицинските сестри, акушерките, рехабилитаторите, рентгеновите лаборанти и медицинските лаборанти, помощник-фармацевтите и лекарските асистенти не може да става без предварително обсъждане с участието на представители на съсловните ни организации.

Очакваме незабавна реакция от Ваша страна, с цел изясняване на статута на професионалистите по здравни грижи в системата на здравеопазването, от която ние сме основна и незаобиколима част. Ако за пореден път бъдем игнорирани и се наложат управленски решения без да бъдат съгласувани със съсловието ни, заявяваме готовност за масови протести!

Настоятелно напомняме, че се намираме в условия на безпрецедентна кадрова криза за медицински сестри, акушерки, лекарски асистенти и фелдшери, медицински и рентгенови лаборанти, без които системата на здравеопазване не може да съществува, а тя е елемент от националната сигурност!

Настояваме за задълбочена дискусия с участието на представители на съсловните ни организации за вземане на адекватни и работещи решения!“

ПОДКРЕПА

БАПЗГ ПОДКРЕПИ ОТВОРЕНОТО ПИСМО НА ДИРЕКТОРИТЕ И ПЕРСОНАЛА НА САМОСТОЯТЕЛНИТЕ ДЕТСКИ ЯСЛИ В БЪЛГАРИЯ ЗАРАДИ НАМАЛЕНИТЕ СРЕДСТВА В ПРОЕКТОБЮДЖЕТА ЗА 2025 Г.

„БАПЗГ изцяло подкрепя отвореното писмо на директорите и персонала на самостоятелните детски ясли в нашата страна и напълно споделя тяхното възмущение относно драстично намалените средства в Проект за Бюджет 2025 г, Приложение № 1 към т. 1 : Делегирани от държавата дейности, финансирани със средства от държавния бюджет при организирането и предоставянето на публични услуги, Стандарти за финансиране на делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели за Функция „Здравеопазване“ за Самостоятелните детски ясли.“ Това заяви БАПЗГ в отворено писмо до отговорните институции.

В писмото се казва още: „За съжаление продължава тенденцията за negliжиране от страна на държавните институции на значимата роля на медицинските сестри и акушерките, работещи в извънболничната помощ. Причините за това са много и те отразяват дългогодишните недалновидни и непоследователни политики и частични промени на нормативни документи, направени под натиск, лобиране или с цел временно решаване на натрупвани в годините проблеми, касаещи професионалните дейности на медицинските специалисти по здравни грижи. Тези промени „на парче“, продължителната политическа нестабилност, като и липсата на единна стратегия за развитие и финансиране на здравните грижи, доведе до безпрецедентната кадрова криза, на която сме свидетели в момента.“

В писмото на БАПЗГ се припомня, че Асоциацията е инициирала срещи с работодателите в областта на детското здраве и отглеждането и възпитанието на деца, с работодателски организации, с представители на Националното сдружение на общините, с неправителствени организации, с други съсловни организации. Представители на БАПЗГ са участвали в много работни групи, ръководството на БАПЗГ е писало десетки декларации, писма, предупреждения и апели, използвани са всички форми на комуникация с цел да се предупредят институциите за кадровата криза и да обединят усилията за въвеждане на стандарти за качество на грижите в детските ясли в съответствие с Европейската рамка за качество за услугите за образование и грижи в ранна детска възраст.

„В нашите национални политики ранното детско развитие е декларирано като ключов приоритет, но липсва координация между институциите и услугите остават фрагментирани. Липсват или частично са предоставени програми за патронаж, подкрепа за родителите при отглеждането на новородените и децата в ранна детска възраст, както и проактивното издирване на деца в риск. Необходима е междусекторна стратегия за детско развитие с ясни и всеобхватни политики, които да определят ролята и мястото на специалистите от мултидисциплинарен екип, с гарантирано финансиране и осигуряване на устойчивост на различни модели на предоставяне на услуги за децата“, се изтъква в отвореното писмо на БАПЗГ. В него се отбелязва, че ясленото дело в България има над 80-годишна история, натрупан опит и традиции в отглеждането и възпитанието на децата до 3-годишна възраст. Изключително важно е и съществуването на Детските кухни, от които се възползват много родители, отглеждащи децата си в дома.

ПОДКРЕПА

“В интерес на българските деца е увеличаване на дела на малките деца (0-2) в самостоятелните детски ясли, респективно увеличаване на средствата за тяхната издръжка, а не намаляване на финансирането на тези структури”, се казва още в писмото на БАПЗГ. В документа се изтъква, че не бива държавата да противопоставя две еднакво необходими за децата структури и по този начин за създава ненужно съперничество между медицинските специалисти и педагозите, чиито професионални умения са основополагащи за израстването на здрави, умни и социализирани деца.

Документът завършва с думите: „Надяваме се, че намаляването на финансовите средства за самостоятелните детски ясли е техническа грешка, която ще бъде своевременно отстранена. В противен случай, като съсловна организация на специалистите по здравни грижи, ще подкрепим всички действия за запазване достойнството на нашите членове, за защитата на техните професионални интереси и адекватно заплащане на висококвалифицирания им труд!“

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ

НОВИТЕ ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА РЕГИОНАЛНИ КОЛЕГИИ НА БАПЗГ

Представяме Ви новите председатели на Регионални колегии на БАПЗГ, избрани на Отчетно-изборни събрания на РК в края на 2024 г. и началото на 2025 г.

Ренета Антонова е новият председател на Регионална колегия на БАПЗГ – Велико Търново

Избрана е на отчетно-изборно събрание, проведено през ноември 2024 г. В периода 2016 - 2024 г. е била член на Управителния съвет на РК на БАПЗГ - Велико Търново.

Завършила е специалност „Медицинска сестра“ в Полувиспия медицински институт „Д-р Върбан Генчев“ във Велико Търново през 1992 г. През 2015 г. тя завършва „Управление на здравните грижи“ (ОКС „бакалавър“) в Медицински университет – Плевен.

В периода 1994 - 2000 г. работи като медицинска сестра в Първо вътрешно отделение на МОБАЛ „Д-р Ст. Черкезов“ АД – гр. Велико Търново. От 2000 до 2008 г. е медицинска сестра в Отделението по анестезиология, реанимация и интензивно лечение (ОАРИЛ) на същата болница. В периода 2008 - 2009 г. медицинска сестра Антонова работи в ОАРИЛ на Комплексния онкологичен център (КОЦ) – гр. Велико Търново. От 2010 - 2015 г. е старша медицинска сестра в Отделението по гръдна хирургия на КОЦ – гр. Велико Търново.

От 2015 - 2021 г. работи като старша медицинска сестра в ДКЦ I – гр. Велико Търново. От 2022 г. до момента е старша медицинска сестра в Отделението по онкохирургия на КОЦ – гр. Велико Търново.

Антония Ганчева е новият председател на Регионална колегия на БАПЗГ – Търговище

Има 36-годишен трудов стаж. Започнала е работа като акушерка на 26 юни 1989 г. и се грижи за новородени в „МБАЛ - Търговище“ АД – гр. Търговище (по това време Обединена районна болница – Търговище). От септември 1991 г. до февруари 1998 г. е акушерка в Родилна зала в Отделението по акушерство и гинекология на болницата, а от февруари 1998 г. до май 2018 г. е била операционна акушерка. От май 2018 г. до момента е старша акушерка на Отделението по акушерство и гинекология в „МБАЛ - Търговище“.

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ

Мария Граменова е новият председател на Регионална колегия на БАПЗГ - гр. Кърджали

През 1991 г. се дипломира като медицинска сестра в Медицински колеж – гр. Хасково. През 2000 г. завършва степен „бакалавър“ и „магистър“ по „Социални дейности“. През 2010 г. завършва магистратура в специалност „Управление на здравните грижи“ в Медицински университет – гр. Пловдив. Има 34-годишен стаж в професията.

Започва работа през 1991 г. в Отделението по анестезиология, реанимация и интензивно лечение (ОАРИЛ) на МБАЛ „Д-р Атанас Дафовски“ гр. Кърджали. От 2001 г. до 2018 г. е старша медицинска сестра в Отделението по съдебна медицина на същата болница. От 2018 г. е ръководител на звено „Централна регистратура и автотранспорт“.

От 1994 г. започва активно да се включва в сестринския съюз. Била е организационен секретар на Регионална колегия на БАПЗГ – гр. Кърджали. От 2010 година до 2024 е председател на Първичното дружество към МБАЛ „Д-р Атанас Дафовски“ - гр. Кърджали. От 2022 г. е заместник-председател на Регионална колегия на БАПЗГ – гр. Кърджали. Носител е на награди на национално и регионално ниво.

„За в бъдеще ще работя и дам всичко от себе си за специалистите по здравни грижи към Регионална колегия на БАПЗГ - гр. Кърджали. Пожелавам на всички да са здрави и нека бъдем по-добри!“, сподели Мария Граменова.

Владислава Кирилова е новият председател на Регионална колегия на БАПЗГ - Видин

Завършила е Полувисшия медицински институт - Враца, специалност „Акушерка“. Надградила е образованието си в Софийския университет „Свети Климент Охридски“, където през 2003 г. се дипломира като специален педагог с магистърска степен. В следващите години се включва в десетки курсове и обучения, свързани с медицината и педагогиката.

От 1997 г. работи като акушерка в МБАЛ „Света Петка“ – гр. Видин, като паралелно с това практикува професията си на специален педагог в социална институция. Има опит като координатор и експерт в различни проекти.

„Като новоизбран председател на Регионална колегия Видин ще продължа започнатото, смятайки за приоритет единството на съсловieto и ускоряването на започнатите дълги процеси по регламентиране на самостоятелни практики на специалистите по здравни грижи. Разчитам на екипна работа и колегиална подкрепа. Мисля, че надграждането на знанията и практическите умения са изключително важни, за да бъдат професионалистите по здравни грижи адекватни на иновациите“, сподели за електронния бюлетин „Здравни грижи“ Владислава Кирилова.

„Пожелавам на всички колеги здраве, усърдие и упоритост, когато търпението ни е свършило, за да устоим на трудностите, докато създаваме промените!“, каза още тя.

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ

Михаил Мичев е новият председател на Регионална колегия на БАПЗГ – Разград

Завършил е специалност „медицински лаборант“ в Медицинския колеж към Тракийския университет - Стара Загора през 2014 г. През същата година постъпва на работа в Клиничната лаборатория на МБАЛ „Свети Иван Рилски“ – гр. Разград.

През 2019 г. завършва „Управление на здравните грижи“, ОКС „бакалавър“ в Медицински университет – Плевен. През същата година става старши лаборант на Клиничната лаборатория, в която работи откакто е завършил базовото си образование за медицински лаборант.

През 2020 г. придобива ОКС „магистър“ по „Управление на здравните грижи“ в Медицински университет – Плевен.

През 2022 г. е избран за заместник- председател на Националния консултативен съвет на медицинските лаборанти. През същата година е избран за председател на най-голямото първично дружество в област Разград. В края на 2024 г. е избран за председател на Управителния съвет на Регионална колегия на БАПЗГ – гр. Разград .

„Смятам да работя за повишаване и улесняване за достъпа на информация към редовите членове на колегията. За повишаване на професионалното и обществено доверие към БАПЗГ. За насърчаване към продължаващо обучение, за разкриване на частни практики. За подобряване на комуникацията с различните институции, свързани с нашите професии“, сподели Михаил Мичев за електронния бюлетин „Здравни грижи“.

Сабинка Мечкова е новият председател на Регионална колегия на БАПЗГ - Монтана

Завършила е специалност „Медицинска сестра“, ОКС „бакалавър“, притежава диплом за ръководител по здравни грижи и преподавател по практика в медицински колеж (1996 г.).

Има 38-годишен трудов стаж. От 1986 г. до 1996 г. работи като медицинска сестра в Отделението по Педиатрия на МБАЛ „Д-р Стамен Илиев“ АД – гр. Монтана. От 1996г. до момента работи като старша медицинска сестра в МБАЛ „Д-р Стамен Илиев“ АД – гр. Монтана.

Участва редовно в курсове за продължаващо обучение, национални и международни конференции, кръгли маси и други форуми.

От 2020 г. до избирането ѝ за председател на колегията е била председател на Регионалния професионален консултативен съвет на медицинските сестри към РК на БАПЗГ – Монтана.

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ

Кичка Димитрова е новият председател на Регионална колегия на БАПЗГ - Варна

През 1996 г. завършва специалност „Медицинска сестра“ в Полувисшия медицински институт - гр. Варна. През 2001 г. завършва ОКС „бакалавър“ по „Управление на здравните грижи“ в медицински университет - София. През 2004 г. се дипломира като „магистър“ по „Обществено здравеопазване“ в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна. През 2011 г. става „магистър“ по „Управление на здравните грижи“ в Медицински университет - Варна. През 2023 г. специалност „Болнична хигиена - превенция и контрол на инфекциите“ в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна. През 2024 г. защитава ОНС „доктор“ в областта на Здравните грижи в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна.

Активно участва в различни форми на обучение и изяви - конгреси, конференции, форуми, симпозиуми, курсове и др., предлагани както от БАПЗГ, така и от други институции или учебни заведения в страната и чужбина. Представя собствени доклади и като съавтор. Участвала е в над 100 обучения, притежава Първи, Втори и Трети сертификат от БАПЗГ за постигнато ниво на професионална квалификация.

Към настоящият момент има 29 години трудов стаж в областта на здравните грижи. В периода 1996 - 2003 г. работи като медицинска сестра и старша медицинска сестра в Кабинета за спешна и неотложна помощ в Градската болница (сега ДКЦ 1) във Варна. От 2003 до 2022 г. е старша медицинска сестра в Клиниката по термична травма, пластично-възстановителна и естетична хирургия на МБАЛ - Варна към ВМА. От 2022 г. до момента е старша медицинска сестра в Отделението по гастроентерология в областта на онкологичните заболявания на СБАЛОЗ „Д-р М. А. Марков“ - Варна ЕООД - Отделение по гастроентерология в областта на онкологичните заболявания. В периода 2000 - 2015 г. е преподавател по практика в специалност „Медицинска сестра“ към Медицински колеж - Варна и медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна.

През 2012 г. получава грамота от Регионална колегия на БАПЗГ - Варна в категория „Професионалист на годината“. През 2016 г. Кичка Димитрова е отличена със Статуетка и грамота - най-високото отличие на БАПЗГ в категория „Ръководител по Здравни грижи“. През същата година получава грамоти от БАПЗГ и Регионална колегия на БАПЗГ - Варна за особени заслуги при оказване на спешни здравни грижи за пострадали от Хитрино. През 2017 г. получава грамота от министъра на отбраната за популяризиране на дейността и издигане престижа на професията.

Кичка Димитрова е била председател на Първичното дружество при МБАЛ - Варна към ВМА в периода 2004 - 2022 г. От 2016 г. до избирането ѝ за председател на Регионална колегия на БАПЗГ - Варна е била зам.-председател на колегията.

По отношение на приоритетите, които си поставя Кичка Димитрова сподели, че ще работи за запазване и продължаване на установените традиции и работа на РК на БАПЗГ - Варна, за увеличаване на членската маса на колегията като акцентира върху продължаващото обучение и сертификацията. Има амбиции да организира различни събития, свързани с работата и дейността на членовете на РК на БАПЗГ - Варна - кръгли маси, кампании, дебати и други, да подкрепя инициативи на първичните дружества или отделни специалисти по здравни грижи. „*Пожелавам на всички колеги здраве, търпение и удовлетвореност*“, каза още новият председател на варненската колегия.

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ

Росица Христова е новият председател на Регионална колегия на БАПЗГ – Габрово

Избрана е за председател на РК на БАПЗГ – Габрово на 1 декември 2024 г. От 2007 г. до 2024 г. е била член на Управителния съвет на колегията в Габрово. Председател е на КК на БАПЗГ при МБАЛ "Д-р Т. Венкова" АД.

През 1988 г. завършва специалност „Акушерка“ в ИПЗКССО "Д-р Н. Николаев" - гр. Варна. През 2004 г. завършва специалност „Здравни грижи“, ОКС „бакалавър“ в Медицински университет – Плевен, а през 2007 г. в същия университет завършва специалност „Управление на здравните грижи“, ОКС „бакалавър“.

Участвала е в много курсове за продължаващо обучение, национални и международни форуми.

Има 37-годишен трудов стаж. Работи като старша акушерка в Неонатологичното отделение на МБАЛ "Д-р Тота Венкова" АД - гр. Габрово.

Участвала е в проучвания за приложение на лекарства в периода на новороденото (2012 г. и 2018 г.). Член на СНЦ „Училище да бъдещи родители“. Работила е като преподавател в център за семейна подкрепа „Училище за бременни“. Член на Комисията по медицинска етика и Комисията по ВБИ при МБАЛ "Д-р Т. Венкова" АД. Координатор за ДЗОФ "Доверие" и МБАЛ "Д-р Т. Венкова" АД.

Милена Канациева е новият председател на Регионална колегия на БАПЗГ – гр. Перник

През 2013 г. завършва специалност „Рентгенов лаборант“, ОКС „професионален бакалавър“, в Медицински колеж „Йорданка Филаретова“ към Медицински университет – София. През 2023 г. завършва специалност „Управление на здравните грижи“, ОКС „бакалавър“, във Факултета по обществено здраве „Проф. д-р Цекомир Воденичаров, дмн“ на Медицински университет - София. През 2025 г. става магистър по „Управление на здравните грижи“ в същия университет.

В момента е старши рентгенов лаборант в МБАЛ „Рахила Ангелова“ – гр. Перник.

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ

Румяна Желязкова е новият председател на Регионална колегия на БАПЗГ - Шумен

На 12 декември 2024 г. на Отчетно-изборно събрание на РК на БАПЗГ – Шумен тя беше избрана за председател на регионалната колегия.

Завършила е базовото си медицинско образование като медицинска сестра общ профил в Института за подготовка на здравни кадри „Д-р Ненчо Николаев“ в гр. Варна. Споделя, че са ѝ преподавали най-добрите медицински специалисти от Медицински университет - Варна и Окръжна болница- Варна (сега МБАЛ „Св. Анна“). Завършва Медицинския колеж в град Шумен.

Започва работа в Първо хирургично отделение на „МБАЛ-Шумен“ в гр. Шумен през 1987 г., на което става старша медицинска сестра през 1992 г. след проведен конкурс. През всичките години не престава да се усъвършенствам и квалифицирам. Преминава редица курсове, обучения, участва във всички форуми, организирани от регионалната колегия.

Завършва бакалавърска степен по специалността „Управление на здравни грижи“ в Медицински университет - София, след което и магистърска степен по тази специалност в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - гр. Варна. „По време на моите обучения имах абсолютната подкрепа на семейството ми, както и на колегите ми от Първо хирургично отделение, за което съм безкрайно благодарна“, сподели Румяна Желязкова.

От 2014 г. изпълнява длъжността главна медицинска сестра на „МБАЛ-Шумен“ АД - гр. Шумен, която е най-голямото лечебно заведение на територията на Шуменска област, а от 2016 г. към нея бе присъединена и болницата в гр. Нови пазар - „МБАЛ Добри Беров“ ЕООД. Предизвикателствата пред мен бяха огромни. Успях да преодолее трудности от различно естество благодарение на Съвета по здравни грижи, в който членуват всички старши медицински сестри, както и комисиите, създадени към него.

„Подпомагала съм дейността на Регионалната колегия на БАПЗГ - Шумен, както и подготовката на научните форуми, организирани съвместно с Филиал-Шумен към Медицински университет „Проф. Параскев Стоянов“ гр. Варна. Имам участия във форумите с доклади. Убедена съм, че динамиката на необходимите знания в областта, в която медицинските специалисти трябва да са квалифицирани, изисква непрекъснато учене и много информация“, сподели главна медицинска сестра Румяна Желязкова.

„Приоритет за мен ще бъде информираността на колегите по отношение на техните права и задължения като членове на съсловната ни организация и повишаването на тяхната квалификация чрез участия в курсове, специализации и научни прояви. За да повишим качеството на предлаганите от нас здравни грижи на обществото ще бъде необходимо непрекъснато да повишаваме нашата квалификация“, изтъкна новият председател на Шуменската регионална колегия. „Всички медицински специалисти, които членуват в нашата съсловна организация от регион Шумен изпълняват високо отговорна, обществено призната професия, изискваща интелигентност, физическа и морална издръжливост. Благодаря им, че с цялото си сърце и професионални умения продължават да бдят за здравето на нашите пациенти“, каза още гл. сестра Румяна Желязкова

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

102-МА ПРОФЕСИОНАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ ВЗЕХА УЧАСТИЕ В ОНЛАЙН ОБУЧЕНИЕ ЗА ДИАГНОСТИКА И ЛЕЧЕНИЕ НА ПАЦИЕНТИ С ПОСТ-КОВИД

На 6 февруари 2025 г. се състоя онлайн обучение на тема „Заболявания, предизвикани или усложнени от пост-КОВИД. Лечение и здравни грижи при пациенти с пост-КОВИД. Представяне на случаи“ в което участие взеха 102-ма професионалисти по здравни грижи от цялата страна. Организатори на курса за продължаващо обучение, който се осъществи през платформата Google Meet, бяха БАПЗГ – Централна и Сдружението „Лечение на КОВИД-19 с реконвалесцентна плазма“. Лектори на обучението бяха д-р Чавдар Ботев, специалист по хематология и член на УС на Сдружение „Лечение на КОВИД-19 с реконвалесцентна плазма“ и д-р Павлина Михайлова, председател на Сдружението.

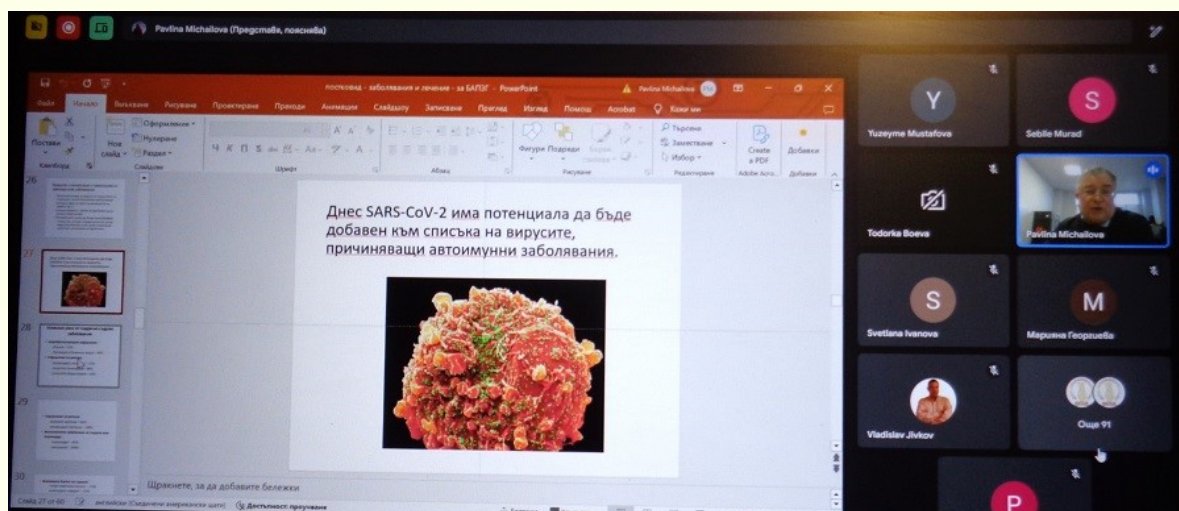
Д-р Ботев изтъкна, че пандемията от КОВИД-19 и последващите усложнения са довели до много негативни последици за общественото здраве:

- *поява на непознато до момента заболяване - тромботична микроангиопатия с висок фибриноген;*
- *ново непознато до сега увреждане на Централната нервна система;*
- *10 пъти по-голямо тромбозирание в сравнение с предишните коронавируси;*
- *реактивирание на инфекции, които водят до хронични невродегенеративни заболявания и висока степен на инвалидност;*
- *увеличаване между 100% и 200% на автоимунните, неврологичните, ендокринните и раковите заболявания, които протичат много по-агресивно;*
- *отбелязва се ръст на автоимунните, психичните, дерматологичните, алергичните, нефрологични, УНГ инфекции, вирусни, бактериални и паразитни заболявания;*
- *обостряне и по-тежко протичане на хроничните заболявания.*

Лекторът представи патогенезата на пост-КОВИД. Фиброгенните амилоидни микросъсиреци блокират капилярите и по този начин ограничават преминаването на червените кръвни клетки и обмяна на кислород. 50% от оплакванията при пост-КОВИД са свързани с централната нервна система, а 45,2% от пациентите се оплакват от синдрома на хроничната умора.

„При КОВИД-19 и пост-КОВИД имунната система е силно потисната“, изтъкна д-р Чавдар Ботев. Той допълни, че това позволява да се реактивират дремещи вируси (херпесни и папилома вируси, вирус на Епщайн-Бар, цитомегаловирус, хепатитни вируси и др.).

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

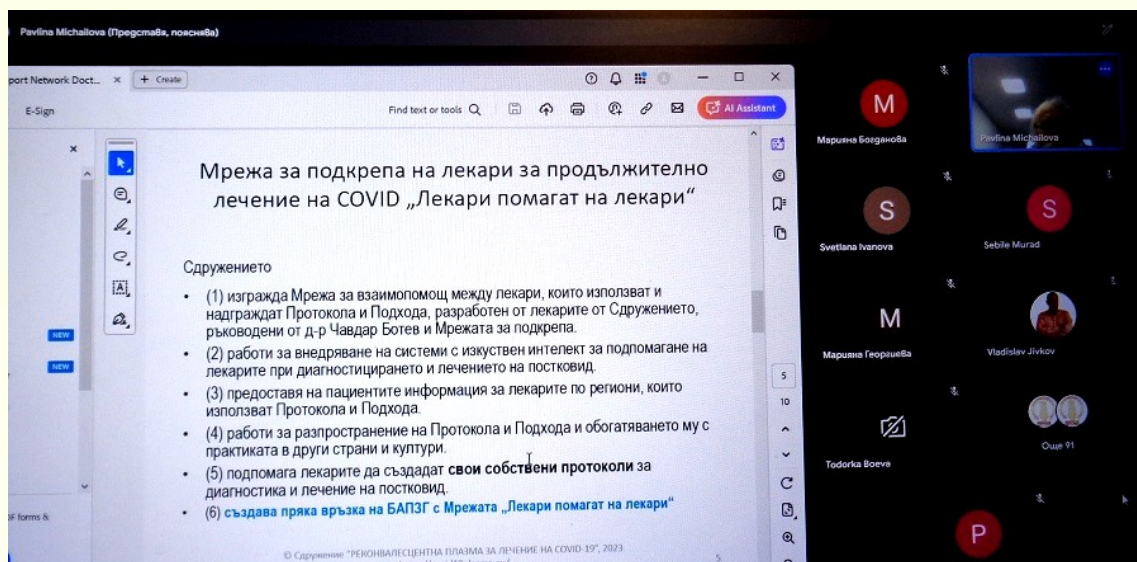
Специалистът се спря на принципите на лечение и възстановяване пост-КОВИД. По думите му непосредствено след преболедуване от КОВИД-19 в рамките на 3-6 месеца трябва да се проведе антикоагулантна и/или антиагрегатна терапия. Бяха посочени конкретни варианти при леко състояние, средно тежко състояние и тежко състояние. Д-р Ботев посочи възможностите на плазмаферезата, както и различни видове хранителни добавки, подпомагащи терапията. Бяха представени и нови лечебни терапии с прилагане на стволови клетки и оксигенотерапия. Добре е в лечебния процес да се включат физиотерапевтични процедури и психологически консултации.

Д-р Чавдар Ботев представи Протокола и Подхода при лечение и диагностика КОВИД и пост-КОВИД.

Д-р Павлина Михайлова представи Мрежата за подкрепа на лекари за продължително лечение на КОВИД. Тя изтъкна, че Мрежата „Лекари помагат на лекари“ ще работи с правителството, парламента, общините и съсловните организации в системата на здравеопазването и ще обхване София и всички областни градове като участие ще вземат не само лекари, но и професионалисти по здравни грижи. Това ще стане със съдействието на БАПЗГ и Мрежата за подкрепа на професионалисти по здравни грижи при пост-КОВИД състояние.

Участниците в тези мрежи ще използват и надграждат Протокола и Подхода при лечение и диагностика КОВИД и пост-КОВИД, разработени от Сдружението „Лечение на КОВИД-19 с реконвалесцентна плазма“. Ще се взима опит и от други страни и култури. Лекарите в мрежата ще бъдат свободни да създават и свои собствени протоколи. Правят се усилия за внедряването на системи с изкуствен интелект за подпомагане на лекарите при диагностиката и лечението на пациенти с КОВИД и пост-КОВИД. Сдружението предоставя на пациентите информация за лекарите по региони, които използват Протокола и Подхода.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

Професионалистите по здравни грижи могат да се включат в Мрежата за подкрепа на професионалисти по здравни грижи при пост-КОВИД състояние в три варианта:

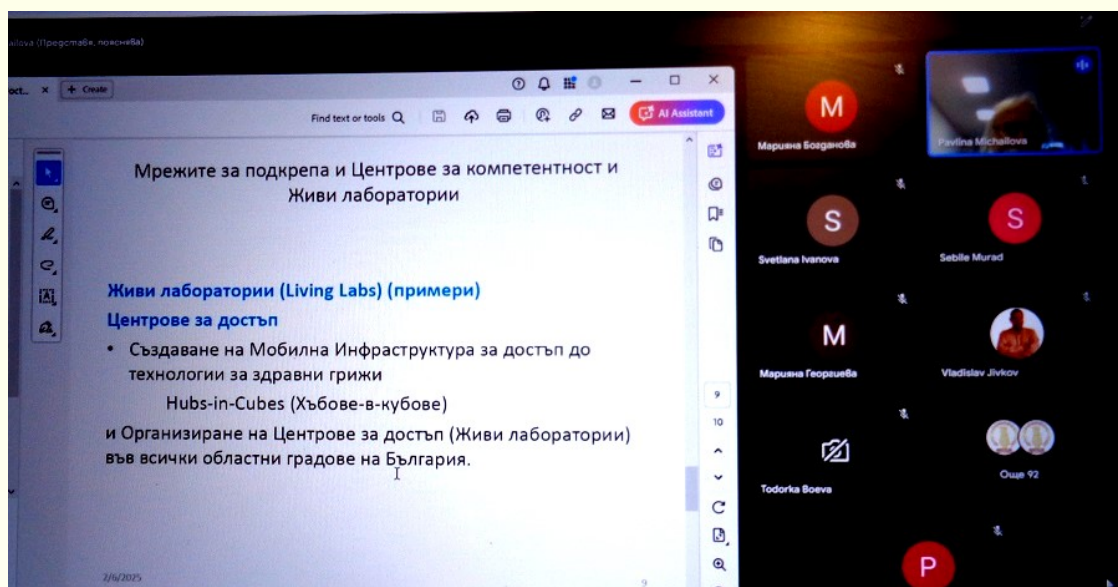
- **като наблюдатели** – ще получават бюлетин за Протокола и Подхода и могат да насочват пациенти към Мрежата „Лекари помагат на лекари“;
- **като асоциирани членове** – получават пълен набор от документи, описващи Протокола и Подхода за прилагане от професионалисти по здравни грижи и могат да насочват пациенти към Мрежата;
- **като сертифицирани членове** – може да покани лекар за участие в Мрежата „Лекари помагат на лекари“ и да участва в разработването, адаптирането и прилагането на Протокола и Подхода за прилагане от професионалисти по здравни грижи и могат да насочват пациенти към Мрежата; може да предлага и организира обучения за асоциирани членове.

Борис Дишев координатор на Сдружение „Лечение на КОВИД-19 с реконвалесцентна плазма обясни, че целта е лекарите и специалистите по здравни грижи да могат да се развиват непрекъснато, ползвайки най-добрия национален и световен опит за преодоляване на пост-КОВИД състояние.

Александър Шикаланов от Техническия университет представи функциите на Системата за телемедицина, възможностите за комуникация между лекуващите специалисти и пациентите, между лекарите и медицинските сестри. Ще бъде създадена Мобилна инфраструктура за достъп до технологии за здравни грижи и Центрове за достъп (Живи лаборатории). Центърът за компетентност ще предоставя технологии за продължителна рехабилитация и здравни грижи, приложение за телемедицински прибори, рехабилитация с оксигенород. Медицинските сестри ще подсещат пациентите да взимат редовно лекарствата си, да приемат подходяща храна, да се разхождат и т. н. Изпълнението на задачите ще се проследява и ако не се изпълняват ще има аларми (силни и слаби) и съответно време за реакция. Пациентите ще преценяват на кого да предоставят строго конфиденциални изследвания. Чрез видеоконферентна връзка пациентите ще могат за комуникират с обгрижващите специалисти, със свои роднини или други пациенти.

Беше демонстрирана историята на дистанционна диагностика и лечение на тестов пациент.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

Иво Илиев, ръководител на Факултета по електронна техника и технология към Техническия университет представи Системата на телемедицински прибори. Специалистите във факултета на създали Портативен регистратор на сърдечната дейност, който може да направи електрокардиограма с помощта на джиесем. След като показателите се запишат от потребителя, могат да се изпратят на лекар. Устройството е сертифицирано изделие и е преминало нужните клинични изпитания.

Проф. Румен Николов представи проекти за осъществяване на телемедицина с приоритет към възрастните хора.

Участниците в обучението ще получат кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ за продължаващо обучение.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

49 ПРОФЕСИОНАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ ВЗЕХА УЧАСТИЕ В ОБУЧЕНИЕ НА ТЕМА „ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ЕНТЕРАЛНОТО И ПАРЕНТЕРАЛНОТО ХРАНЕНЕ”

През първата половина на февруари 2025 г. в МБАЛ „Д-р Ив. Селимински - Сливен” се проведе курс за продължаващо обучение на специалистите по здравни грижи на тема „Основни принципи на ентералното и парентералното хранене” с лектор д-р Трифон Великов. В обучението взеха участие 49 професионалисти по здравни грижи, съобщи за сайта на БАПЗГ главната сестра на МБАЛ – Сливен Красимира Танева.

Храненето е основополагащ процес за здравето и благосъстоянието на всеки човек. Поради различни причини (тежко общо състояние, оперативни интервенции, злокачествени новообразованија, травми, изгаряния и др.) довели до недोхранване, значителна част от хоспитализираните пациенти са изложени на допълнителен риск. В съчетание с основното заболяване, недохранването и бързата загуба на тегло, увеличават риска от усложнения, намаляват резистентността към инфекции, влошават физическото и психично здраве, забавят възстановяването, а в някои случаи дори са животозастрашаващи. Целта на клиничното хранене е да се осигури внос на всички необходими макронутриенти и микронутриенти, както и електролити, необходими за правилното функциониране на организма. Своевременното и адекватно клинично хранене намалява честота на усложненията, подобрява ефективността на лечение на основното заболяване, подобрява качеството на живот.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

Курсистите в обучението бяха запознати с основните понятия по темата, причините и методите на диагностика при малнутриция. Обяснени бяха възможните последствия за пациентите – ментални нарушения, миокардна дисфункция с последваща периферна циркулаторна недостатъчност, полиорганна хипоперфузия, респираторна недостатъчност с повишен риск от застойни пневмонии, намален имунитет и развитие на инфекции, гастроинтестинална дисфункция, чревна дисбиоза, бактериална транслокация, нарушена термоадаптация и развитие на хипотермия, забавен реконвалесцентен период.

Д-р Великов представи видовете клинично хранене. Разгледани бяха принципите и правилното прилагане на парентерално, ентерално или комбинирано хранене при пациенти с малнутриция.

Лекторът обърна внимание на предимствата и недостатъците при клиничното хранене, показанията и противопоказанията при парентерално и ентерално хранене.

Обучението приключи с практически занимания и полагане на тест. Успешно представилите се курсисти ще получат кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ за продължаващо обучение.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

45 СПЕЦИАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ СЕ ВКЛЮЧИХА В КУРСОВЕ ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ ОТ НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА

От началото на годината 45 специалисти по здравни грижи надградиха своите знания в курсове за дистанционно обучение, които предлага Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи.

БАПЗГ предлага курсове за дистанционно обучение от 2015 г. За разлика от онлайн курсовете, които се провеждат в точно определено време с лектор/лектори, дистанционните курсове позволяват на курсиста в удобно за него време в рамките на две седмици да влезе в платформата на БАПЗГ за дистанционно обучение и да прочете учебния материал, след което да попълни изпитния тест.

Всеки курс носи кредитни точки, определени по Единната кредитна система на БАПЗГ за продължаващо обучение. Подробна информация за курсовете може се види в сайта на БАПЗГ, раздел „Продължаващо обучение“.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

КУРСОВЕ ЗА ДИСТАНЦИОННО ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ НА БАПЗГ

1. Разпознаване на симптомите на насилие – I част	10 кредитни точки
2. Разпознаване на симптомите на насилие – II част	12 кредитни точки
3. Наставничество в сестринството	13 кредитни точки
4. Дигитални технологии в образната диагностика	8 кредитни точки
5. Промоция на здраве. Здравно образование	24 кредитни точки
6. Конфликти в здравеопазването	14 кредитни точки
7. Управление на човешките ресурси в здравните грижи	17 кредитни точки
8. Оценка на качеството на здравните услуги - подходи, методи и техники	14 кредитни точки
9. Организиране и управление на процеса на възпитание в ранна детска възраст	16 кредитни точки
10. Сестрински грижи при трансмисивни (вектор-преносими) инфекции	15 кредитни точки
11. Профилактика на рака на маточната шийка – роля на акушерката	16 кредитни точки
12. Палиативни грижи	21 кредитни точки
13. Помощни технологии - технически помощни средства	8 кредитни точки
14. Технически помощни средства при различни видове увреждания	10 кредитни точки
15. Комуникация с хора с увреждания	5 кредитни точки
16. Хранителни добавки - класификация. Модул 1	8 кредитни точки
17. Хранителни добавки - микроелементи. Модул 2	6 кредитни точки
18. Хранителни добавки - макроелементи. Модул 3	9 кредитни точки
19. Хранителни добавки - фитохимикали. Модул 4	8 кредитни точки
20. Диабетът в детска възраст	7 кредитни точки

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Провеждане на курсовете: Целогодишно
 Начало на курс: Всяко 15-то число на месеца
 Продължителност на обучението: 15 дни
 Регистрацията в платформата и заплащането за избрания курс
 се правят най-малко 5 дни преди началото на курса.
 При необходимост от допълнителна информация свържете се с нашите курсови
 администратори на тел: 02/915 69 15, 0886 615 600, 0886 591 849.
 E-mail: cpo.bapzg@gmail.com

ПЕРИОДИЧНИ ИЗДАНИЯ**КАК ДА СЕ АБОНИРАТЕ
ЗА СПИСАНИЕ “ЗДРАВНИ ГРИЖИ”**

Уважаеми професионалисти по здравни грижи,
Абонаментът за 2025 г. ще се осъществява
само за електронния вариант на списанието.

Ако искате да се абонирате, необходимо е да направите следните три стъпки:

Регистрация в платформата за дистанционно обучение на БАПЗГ,
в раздел **Списание "Здравни грижи" 2025**
<https://learning.nursing-bg.com/DL/Registration/Schedule.aspx>

Заплащане на абонаментната такса на банковата сметка на БАПЗГ като посочите
основанието за превеждане на сумата (абонамент за сп. "Здравни грижи"):

IBAN: BG69VPBI81701714026754

BIC: VPBIBGSF

Банка “Юробанк България” АД

Копие от документа за извършено плащане изпратете на следния имейл:
spo.bapzg@gmail.com

**ПОЛУЧАВАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛСКО ИМЕ И ПАРОЛА
ЗА ДОСТЪП ДО СЪДЪРЖАНИЕТО.**

Повече информация можете да получите на тел. 0888 615 600

Годишният абонамент за сп. „Здравни грижи“ е 10.00 лв. и носи 15 кредитни точки

Внимание:

**Членове на БАПЗГ, които са заплатили за електронен абонамент,
но нямат активна регистрация в платформата за дистанционно обучение,
няма да получат кредитни точки.**

МЛАДА СМЯНА

БЪДЕЩИ МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ ПРЕМИНАХА ПРАКТИЧЕСКО ОБУЧЕНИЕ В МБАЛ – ПАЗАРДЖИК

Завърши обучението в Инфекциозното отделение на МБАЛ – Пазарджик на студенти от трети курс, специалност „Медицинска сестра“, с ръководител Соня Аргирова, съобщиха Zdrave.net като се позова на информацията от болницата.

„В продължение на две седмици имахме удоволствието да бъдем заедно с 12 бъдещи медицински сестри. Искам да се обърнем към момичетата с няколко думи: Мили момичета, за целия персонал на отделението беше удоволствие да сте сред нас. Надявам се, че обучението и лекциите са ви били интересни и ще си тръгнете удовлетворени и обогатени със знания. Благодарим ви за доверието да се обучавате при нас. А за нас беше чест да бъдем ваши учители! В наше лице имате приятели!“, сподели началникът на отделението доц. д-р Мария Пишмишева от името на целия екип на отделението.

В знак на благодарност студентките зарадваха със специални подаръци доц. Пишмишева и старшата сестра Станимира Стоянова, изразявайки признателност за всеотдайността и професионализма, с които са ги напътствали през целия обучителен период.

МЛАДА СМЯНА**МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА ПРЕДЛАГА ИНТЕНЗИВЕН ОНЛАЙН
КАНДИДАТСТУДЕНТСКИ КУРС ПО БИОЛОГИЯ**

Катедрата по биология на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна организира интензивен онлайн кандидатстудентски курс по биология за направление „Военна медицинска сестра“ и за специалностите „Медицинска сестра“, „Акушерка“ и „Кинезитерапия“, както и за специалностите от Медицински колеж – Варна „Помощник-фармацевт“, „Рентгенов лаборант“, „Медицински лаборант“, „Рехабилитатор“ и „Медицински козметик“.

Предварителният изпит за тези специалности ще се състои на 26 април 2025 г. (събота).

Курсът ще се проведе онлайн на 12 и 13 април 2025 г. (събота и неделя) от 09:00 часа чрез платформата Webex.

Кандидатстудентският курс ще включва теория и решаване на тестови задачи по биология от материала за 8, 9, 10, 11 и 12 клас, включени в Сборника по биология за тези специалности – издание на МУ-Варна, 2023 г.

Таксата за участие е 130 лева, като е необходимо сумата да се преведе предварително по сметката на Медицински университет – Варна:

Банка ДСК ЕАД, клон Варна, BIC: STSABGSF

IBAN: BG24STSA93003100040700

МЛАДА СМЯНА

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА ЩЕ КЛАСИРА КАНДИДАТИТЕ ЗА ВТОРИ ЕТАП НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „МЛАДИ УЧЕНИ И ПОСТДОКТОРАНТИ – 2“ НА МОН

На свое заседание Академичният съвет на Медицински университет – Варна взе решение за класиране на кандидатите по втори етап на Национална програма „Млади учени и постдокторанти – 2“ на Министерство на образованието и науката, информира Zdrave.net на 19.02.2025 г. като се позовава на съобщение от висшето учебно заведение.

Медицински университет- Варна е един от бенефициентите по Национална програма „Млади учени и постдокторанти - 2" на МОН. Програмата предвижда допълнителни месечни възнаграждения за млади учени и постдокторанти, както и средства за мобилности, материали и консумативи.

Основната цел е да се привличат и задържат висококвалифицирани млади учени и постдокторанти, които да развиват своята научноизследователска дейност в страната. Срокът на програмата е до края на 2025 г., като се изпълнява на два етапа. Бюджетът по програмата е общо 15 млн. лв.

Одобрените кандидати ще бъдат допълнително уведомени по e-mail за документите, които е нужно да представят.

НАД 216 МЛН. ЛЕВА СА ЗАЛОЖЕНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ЧЕТИРИТЕ МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТА У НАС

Над 216 млн. лева са заложените средства за четирите медицински университета в София, Варна, Пловдив и Плевен за тази година. Това става ясно от проекта на бюджет за 2025 г. на редовния кабинет, информира . Clinica.bg на 20.02.2025 г.

Най-голям е бюджетът за Медицински университет - София - 85 млн. лв. Средствата за Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов" – Варна са 55 млн. лв. За Медицински университет - Пловдив се предвиждат 54 млн. лв., а за медицински университет - Плевен - 22 млн. Освен това се предвиждат 53 млн. за Тракийски университет - Стара Загора, където също се изучава медицина.

В бюджета на най-големия ни университет - СУ „Св. Климент Охридски", също има заделени средства за Медицинския факултет в него, общо средствата за висшето училище са 192 млн. лева. Аналогично е положението в Университета „Проф. д-р Асен Златаров" – Бургас с общ бюджет от 16 млн. лева. За да станат факт средствата обаче, тепърва трябва да се одобрят и от парламента.

МЛАДА СМЯНА

СТИПЕНДИАНТСКИ ПРОГРАМИ ПРЕДСТАВИ АДЖИБАДЕМ СИТИ КЛИНИК

На 28 януари 2025 г. представителите на Аджибадем Сити Клиник посетиха Филиал Сливен на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна. Бяха представени стипендиантски програми, условията за кандидатстване и възможностите за практическо обучение.

Аджибадем Сити Клиник затвърждава ангажимента си към развитието на бъдещите специалисти в здравеопазването, изграждайки силна връзка между образованието и практиката, заявиха от лечебното заведение. .

МЛАДА СМЯНА

СТУДЕНТИТЕ ОТ ФИЛИАЛ ШУМЕН ПРОДЪЛЖАВАТ УЧАСТИЕТО СИ В ЗДРАВНО-ИНФАРМАЦИОННАТА КАМПАНИЯ ПО СЛУЧАЙ ДЕНЯ НА ВЛЮБЕНИТЕ

Продължава здравно-информационната кампания и втория етап на Националната АНТИСПИН кампания „Предай нататък – любовта, не вируса“ по случай Деня на влюбените – 14 февруари.

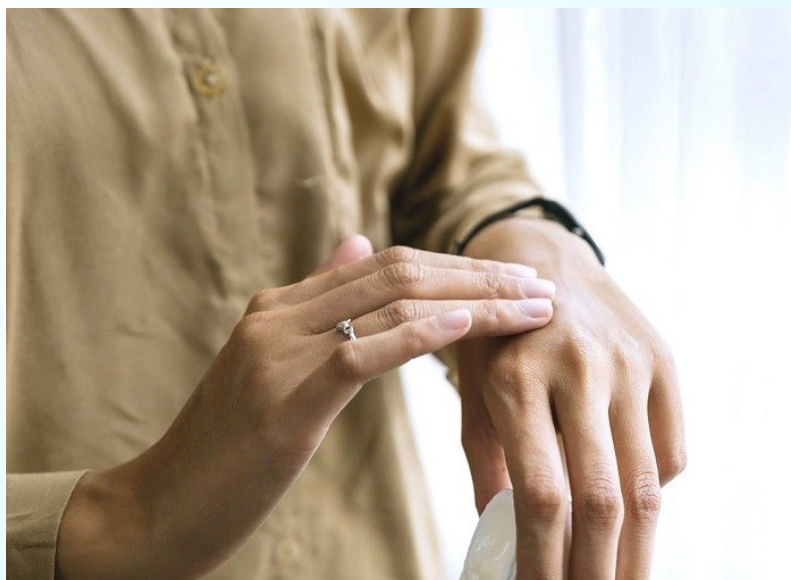
Студентите от IV курс от специалностите „Медицинска сестра“ и „Акушерка“ от Филиал Шумен посетиха 7 училища в града – Профилирана езикова гимназия, Професионална гимназия по икономика, Професионална гимназия по механотехника, електроника, телекомуникации и транспорт „Христо Ботев“, Професионална гимназия по селско стопанство и хранителни технологии, Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия, Професионална гимназия по облекло, хранене и химични технологии „Проф. д-р Асен Златаров“, СУ „Панайот Волов“, където раздадоха информационни и образователни материали и брошури с фокус повишаване информираността на учениците относно превенцията и начините на предаване и предпазване от ХИВ и други сексуално предавани инфекции. Голям интерес сред младежите предизвикаха и валентинките, които нашите студенти им подариха по повод Деня на влюбените. Беше организирана викторина с блиц въпроси за ХИВ.

Ежегодната национална инициатива има за цел младите хора да бъдат информирани и образовани по отношение на ХИВ и други полово предавани болести.

Събитието е част от празничния календар на Филиал Шумен по случай 10 години от откриването на филиала.

АНТИБАКТЕРИАЛНИ ПОВЪРХНОСТИ С ПРИЛОЖЕНИЕ ПРИ ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА УВРЕДЕНА КОСТНА ТЪКАН РАЗРАБОТВАТ БЪЛГАРСКИ УЧЕНИ

Антибактериални повърхности с приложение при възстановяване на увредена костна тъкан разработват учени от Института по електроника на БАН, съобщиха от там. В изследването са използвани лазери със свърхкъси импулси, с които се повишават антибактериалните свойства на керамични и полимерни материали, съвместими с човешката тъкан. За това информира Zdrave.net на 07.02.2025 г.

Резултатите от лабораторните изследвания показват влиянието на лазерното лъчение върху клетъчния състав на повърхностите, което е от съществено значение за ефикасното възстановяване на увредени тъкани. Оценена е антимикробността на лазерно-третираните повърхности при взаимодействие с различни бактериални щамове.

Проведените изследвания доказват, че клетките на бактериите по-трудно се задържат върху обработените материали, намалява и тяхната жизнеспособност.

Експерименталната методология на учените от Института по електроника затвърждава безконтактното повърхнинно фемтосекундно лазерно структуриране на биосъвместими материали като устойчив процес, който е с потенциал за приложение при разработване на антибактериални повърхности с медицински и екологични цели.

ДЪРЖАВАТА ЩЕ ФИНАНСИРА ПРОЕКТ НА МЛАД УЧЕН ЗА ДИАГНОСТИКА И ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА ПАЦИЕНТИ СЪС ЗЛОКАЧЕСТВЕНИ МИЕЛОИДНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ В БЪЛГАРИЯ

Проект на млад учен, насочен към секвениране от следващо поколение за диагностика и проследяване на пациенти със злокачествени миелоидни заболявания в България, ще бъде финансиран от държавата. За това информира Zdrave.net на 12.02.2025 г. като се позова на решение на правителството.

Проектът е един от трите, одобрени за финансиране от Министерския съвет. Общата сума за трите проекта е 3 405 747 лв.

Трите проекта са на млади и обещаващи български учени, получили висока оценка от конкурса по компонента PROMYS на Българо-швейцарската програма за научни изследвания, но поради недостатъчен бюджет на програмата не финансирани от нея. Чрез отпуснатото от държавата финансиране тримата кандидати ще получат подкрепа за реализиране на проектните си предложения за период от 5 години (2025 - 2029 година). По този начин ще се създадат нови и по-големи възможности за кариерно развитие в страната, а тримата обещаващи учени ще са по-силно мотивирани да останат в България, отбелязват от правителствената информационна служба.

Компонентът PROMYS е насочен към изтъкнати млади учени от страните от Европейския съюз или Швейцария, които искат да развиват научна кариера в България и има за цел да им създаде обещаващи и интересни кариерни възможности в страната ни, като по този начин противодейства на „изтичането на мозъци“. Общите средства по компонента са 2 млн. швейцарски франка, като по него се финансират само три научни проекта.

В оценяването на предложенията е установено, че извън тях има и други достойни научни разработки, които следва да получат финансиране. В тази връзка се одобряват допълнителни средства за подкрепа на още трима млади български учени за реализирането на техните проектни предложения в България. Вследствие на това те ще се установят в страната и ще създадат собствени екипи, които ще работят в Института по механика към БАН, Института по астрономия към БАН и Специализираната болница за лечение на хематологични заболявания.

Проектите им ще изследват оптимизирането на системите за съхраняване на топлинната и електрическата енергия чрез гранулирани материали, жизненият цикъл на кометите и секвениране от следващо поколение за диагностика и проследяване на пациенти със злокачествени миелоидни заболявания в България. Това ще допринесе за подобряване на научния потенциал на страната и за повишаване качеството на научните продукти, услуги и процеси.

НОВОСТИ В МЕДИЦИНСКАТА ПРАКТИКА

В УМБАЛ „ПЪЛМЕД“ ИЗВЪРШИХА ЕНДОСКОПСКА МИНИМАЛНО ИНВАЗИВНА ПЛАСТИКА НА МИТРАЛНА КЛАПА

Екип от Отделението по кардиохирургия на УМБАЛ „Пълмед“ - Пловдив, ръководено от д-р Андрей Неутов, извърши ендоскопска минимално инвазивна пластика на митрална клапа на 41-годишен пациент през 5 см разрез. Това е първата от този тип минимално инвазивни сърдечни операции в болницата, информира Zdrave.net на 07.02.2025 г. като се позова на съобщение от лечебното заведение.

Пациентът вече е изписан за домашно лечение и се чувства отлично.

При този вид минимално инвазивна сърдечна хирургия всички етапи от операцията се извършват през много малък разрез между ребрата, който позволява манипулирането с инструменти. Кардиохирургите виждат сърдечните структури на екран посредством камера, въведена в гръдния кош през отделен 10мм разрез.

Д-р Неутов коментира, че едно от предимствата на подобен вид операции е по-бързото възстановяване на пациента и връщане му към нормален живот и активна физическа дейност в ежедневието, избягване на редица усложнения на отворената хирургия и не на последно място – отличен козметичен ефект. Кардиохирургът уточни, че съществуващият проблем с митралната клапа на мъжа е коригиран чрез извършване на комплексна реконструкция (пластика). Запазването на собствената клапа във всички възможни случаи винаги е от изключително значение за пациента.

Техниките, които използват анестезиолозите от отделението, позволяват ранна екстубация и значително намаляват нуждата от обезболяващи медикаменти, обясни д-р Неутов. По неговите думи минимално инвазивната кардиохирургия се определя не само от големината на разреза, а и от комплексния подход към пациента с използване на специфични хирургични, анестезиологични, реанимационни и рехабилитационни методи от приема до изписването му.

НОВОСТИ В МЕДИЦИНСКАТА ПРАКТИКА

С ОПЕРАЦИОНЕН МИКРОСКОП И МОБИЛЕН РЕНТГЕН РАЗПОЛАГА ОТДЕЛЕНИЕТО ПО НЕВРОХИРУРГИЯ НА УМБАЛ БУРГАС

Отделението по неврохирургия на УМБАЛ Бургас оборудва операционната си с последно поколение апаратура – операционен микроскоп и мобилен рентген – т.нар. С-рамо. С подобна техника разполагат най-добрите неврохирургични клиники в страната и света. Стойността е близо 1 млн. и 300 хиляди лева, а средствата са осигурени чрез защитен проект на УМБАЛ Бургас пред Министерството на здравеопазването, съобщиха от лечебното заведение. За това информира Zdrave.net на 10.02.2025 г.

И двата уреда заменят стари и дълго използвани апарати. Микроскопът вече се използва и миналата седмица с него бяха извършени първите гръбначни операции. С-рамото предстои да бъде пуснато в експлоатация скоро. Комбинацията им ще подобри условията, при които работят лекарите и ще направят операциите по-щадящи за пациентите. Основните предимства на С-рамото са дигиталният образ в реално време, което помага на хирурзите да видят какво се случва в тялото и да правят по-прецизни операции, с по-малък риск от усложнения. Той е способен да дава качествени изображения с по-ниски дози радиация, т.е. намалява се вредното облъчване. Апаратът е мобилен – може да бъде преместван в различни зали.

„Целият екип е удовлетворен от апаратурата, която технологично ни доближи до най-съвременните неврохирургични операционни. Имахме такава необходимост, защото операциите в УМБАЛ Бургас се увеличават всяка година и сме благодарни на ръководството на болницата за инвестицията в нашите умения“, коментира д-р Стефан Шишков, началник на Отделението по неврохирургия.

НОВОСТИ В МЕДИЦИНСКАТА ПРАКТИКА

УНГ ОТДЕЛЕНИЕ РАЗПОЛАГА С ЕДИНСТВЕНАТА В СТРАНАТА ЛАЗЕРНА АПАРАТУРА СЪС СИНЯ СВЕТЛИНА

Отделението по ушно-носно-гърлени болести на УМБАЛ „Пълмед“ вече разполага с единствената в страната лазерна апаратура със синя светлина WOLF TruBlue 445nm на A.R.C., превъзхождаща по функционалност познатите вече в медицинската практика лазери - CO₂, диоден, аргонов и зелен лазер. Новата апаратура се отличава с микрочип технология, която придава не само висока производителност, но и компактност на устройството, което го прави по-малко от кутия за обувки. За това информира Zdrave.net на 25.02.2025 г.

Синият лазер се предпочита за оперативни интервенции при всички заболявания от най-фини наме-си по тъпанчето и средното ухо, през премахване на сливици, до най-тежките операции на доброкачествени и злокачествени заболявания в оториноларингологичната област.

Технологията е проектирана за различни приложения и за амбулаторната и за клиничната УНГ практика, коментира д-р Атанас Гюлев, началник на отделението и част от групата лекари от „Пълмед“, която през 2024 г. преминава обучение за работа със син лазер в Лондон, а по-късно и в Хамбург при проф. Маркус Хес, водеща фигура в Европейското ларингологично дружество (ELS).

Д-р Гюлев обяснява, че системата дава възможност за осъществяване на безконтактно и контактно опериране с много малки зони на некроза при хирургическия разрез. Освен това тя се използва за безкръвни интервенции с всички предимства на острия като бръснач скалпел, чиято сърцевина е изработена от изключително гъвкаво оптично влакно.

Към свойството за рязане и евапоризация, лазерът TruBlue добавя фотоангиолитичен ефект, който позволява неинвазивна вътресъдова коагулация. Намира приложение при лезии на кожата и лигавицата, захранвани от един или множество съдове, като например ектазии, хеморагични полипи, хемангиоми. Друг желан ефект е фотодезинфекцията, която се използва за третиране на зони на хронично възпаление, породени от бактериален биофилм.

Синият лазер намира широко и еднакво ефикасно приложение във всички насоки на оториноларингологията. Използва се в микрохирургия на гласните връзки, за премахване на папиломи, лечение на левкоплакия, дисплазия и ранен карцином на фаринкса и ларинкса. С него се правят щадящи операции на големи доброкачествени и злокачествени образувания в УНГ областта.

Сериозните предимства за пациентите, осигурявани от новата лазерна система са много, но на първо място е хемостазата, т.е. намаляване на кръвенето при операция, което се дължи на фототермичния ефект, изтъква д-р Михаил Ганев, УНГ специалист в отделението, наблягайки, че по този начин се предоставя чисто поле за работа на хирурга.

Оперативните интервенции със син лазер могат да се извършат както под местна анестезия, така и под обща, в зависимост от сложността на оперативната дейност, предпочитанията на пациента и патологията. След интервенция със син лазер пациентът се възстановява бързо и безболезнено, с минимален риск за следоперативни усложнения.

ИЗПИСАХА МАЛКАТА ХИРА ОТ МБАЛ – ПАЗАРДЖИК

След близо 4 месеца битка за живота ѝ малката Хира от с. Ковачево беше изписана от Неонатологичното отделение на МБАЛ-Пазарджик, информира Zdrave.net ва 05.02.2025 г. като се позова на съобщение от лечебното заведение.

Момиченцето е родено на 9 октомври с тегло от едва 600 гр. и дължина от 30 см. Спасяването и е истинско чудо както за лекарите, така и за нейната майка Зейнеп, която им благодари за всички грижи, които са положили в изминалите месеци, за да може да я прегърне. „Хира се роди в 26-тата гестационна седмица от бременността ми, около три месеца преди термина ми. Бяхме в много тежко състояние и двете при раждането. Много съм доволна от целия екип на Неонатология, справиха се добре. Благодаря и на лекарите от Акушеро-гинекологично отделение за спасяването ни. Моето дете е толкова малко, но толкова борбено и сега се надявам да се подобрява все повече. Трябва да продължим лечението на очичките ѝ. След около две седмици и предстои операция“, разказа майката на Хира при изписването ѝ. Надява се с божията помощ детето ѝ да има късмет и да се преборят заедно с всички трудности.

„Хира премина през изключително тежък период, но благодарение на усилията на целия екип и нейната борбеност, днес можем да я изпратим у дома“, сподели началникът на Неонатологичното отделение д-р Здравка Пиронова. „Грижата за толкова малки недоносени бебета изисква много отдаденост и любов. Радваме се, че Хира наддаде достатъчно и е стабилна. Изписваме я с тегло от 2 620 гр. и вече с ръст от 40 см. Разбира се, предстоят ѝ още медицински грижи, но сме уверени, че с подкрепата на семейството ѝ и специалистите тя ще продължи да се развива все по-добре. Пожелаваме на малката Хира много сили и много щастие“, допълни тя.

ХЕПИЕНД

В УМБАЛ „КАНЕВ“ СПАСИХА 10-ГОДИШНИЯТ СТАНИСЛАВ ОТ СМЪРТОНОСНА ТРОМБОЗА

10-годишният Станислав днес живее втори живот благодарение на смелостта, високата медицинска експертиза и отличната екипна работа в Университетска болница „Канев“, информира Zdrave.net на 18.02.2025 г. съобщиха от лечебното заведение.

В края на 2023 година, момчето започнало да изпитва силни болки в стомаха, липса на апетит и повръщане. Родителите му потърсили помощ от различни лекари, но въпреки консултациите и лечението, състоянието му прогресивно се влошавало. В болницата в Търговище медиците установили, че проблемът е сериозен и незабавно се свързали с републиканския консултант по съдова хирургия д-р Стоян Геннадиев, дм.

„Прогнозите в началото бяха изключително песимистични предвид голямата давност на тромбозата. В такива случаи е важно съдовете да се отпушат в рамките на първите 6 до 12 часа след настъпване на запушването. Всяка минута забавяне след това увеличава риска за живота и здравето на пациента“, сподели д-р Стоян Геннадиев, дм, началник на отделението по съдова хирургия.

След транспортирането на малкия пациент в УМБАЛ „Канев“, медицинският екип установил, че Станислав страда от тежко запушване на вените, които изнасят кръвта от червата, както и тромбоза на порталната вена. Това състояние, особено в напреднала фаза, застрашава живота му. „Случаят се оказва още по-сложен, защото момчето няма долна куха вена – изключително рядка вродена аномалия, която прави лечението особено предизвикателно.“, коментира началникът на хирургичното отделение д-р Симеон Симеонов.

„За да разградим тромбозата, използвахме т.нар. Индиректна транскатетърна локална тромболиза – метод, който ни позволи постепенно да намалим налягането във венозната система и да спасим максимално възможна част от червата. Предизвикателството след това беше да се избере точният момент за оперативната намеса, когато вече беше ясно кои тъкани са необратимо увредени“, обясни д-р Геннадиев.

„При тези случаи най-големият проблем си остава навременното поставяне на диагноза и бързото извършване на отстраняването на съсиреците, било по оперативен или по безкръвен начин. В повечето случаи трябва да се предприеме агресивно лечение в първите часове след настъпването на тромбозата, защото иначе червата загиват – а това е несъвместимо с живота. Специално при това дете, въпреки голямата давност (повече от 5 дни), ние няхмахме друг избор, освен да опитаме, въпреки ниската вероятност за успех“, уточни д-р Геннадиев.

След като кръвният поток е частично възстановен, екипът на д-р Симеонов извършва необходимата резекция на некротизираниите черва, което спасява живота на детето.

В УМБАЛ „КАСПЕЛА“ СПАСИХА ПАЦИЕНТ С РОБОТ „ДА ВИНЧИ“

Екип от хирурзи в Университетска многопрофилна болница за активно лечение „Каспела“ в Пловдив извърши уникална за България 11-часова животоспасяваща операция с помощта на роботизираната система „Да Винчи“, при която замениха обхванатия от рак хранопровод на 60-годишен пациент с част от дебелото му черво. Гръдният хирург д-р Анастас Чапкънов ръководи хирургическия екип и лично извърши гръдната част на сложната интервенция. За това информира Zdrave.net на 08.02.2025 г. като се позова на съобщение от лечебното заведение.

„Преди 20 години нашият пациент беше опериран за язва и част от стомаха му бе отстранена. Обичайно, когато правим операция за рак на хранопровода, го заменяме със стомаха. В този случай това не беше възможно и трябваше да използваме дебело черво. Изрязавме хранопровода, който е около 40 см, и го заменихме с участък от дебелото черво със същата дължина. Тази операция обикновено се извършва с отворена хирургия, но за първи път в България я направихме изцяло с роботизираната система „Да Винчи“, което значително намалява травмата за пациента“, обясни д-р Анастас Чапкънов.

Роботизираната хирургия е революционен метод, който не изисква големи разрези – пациентът не е разрязан от гърлото до корема, както при класическата операция. Прецизността на човешката ръка се увеличава многократно чрез четирите роботизирани рамена, а болката след интервенцията е минимална. Възстановяването също е много по-бързо.

„Роботът има оптична система за триизмерно (3D) обемно виждане, което ни позволява да работим с изключителна прецизност. При стандартната видео асистирана хирургия виждаме образа двуизмерно (2D), но с „Да Винчи“ всеки детайл е увеличен и контролиран в реално време. Освен това разполагаме с четири ръце, като една държи камерата за обемно виждане, а другите три манипулират инструментите, които можем да сменяме според необходимостта“, допълни д-р Чапкънов.

„Роботът не работи сам – той просто предава движенията на моята ръка. Голямото предимство е, че мога да работя в изключително малки пространства в тялото на пациента. Виждаме работното поле многократно увеличено, което прави движенията ни по-прецизни. Това е особено важно при операции като тази, при която извършваме сложни реконструкции“, обясни хирургът.

Екипът на УМБАЛ „Каспела“, в който влизат лекарите доц. д-р Ганчо Костов и д-р Антоанета Куленска, се подготвил за операцията, търсейки аналогични случаи в световната медицинска литература. Оказало се, че досега има само два документиранни случая в света на подобна интервенция, като само един от тях е извършен изцяло с робот.

Тази първа по рода си в България операция вече дава възможност да бъде използвана като стандарт в работата на хирурзите, които искат да я прилагат. *„Щастливи сме, че пациентът беше изписан в добро здраве. Той се възстановява бързо и със запазено качество на живот“, изтъкна д-р Чапкънов.*

ДОБРИ ДЕЛА**МОДЕРЕН АПАРАТ ЗА ДИАГНОСТИКА НА СЪННА АПНЕЯ ПОЛУЧИ ОТДЕЛЕНИЕТО
ПО ПНЕВМО-ФТИЗИАТРИЯ ПРИ МБАЛ „Д-Р АТАНАС ДАФОВСКИ“**

Инж. Кяшиф Кяшиф дари апарат за диагностика на сънна апнея от ново поколение на Отделение-то по пневмо-фтизиатрия при МБАЛ „Д-р Атанас Дафовски“ - Кърджали, информира Clinica.bg на 06.02.2025 г. като се позова на съобщение от лечебното заведение.

Респираторният полиграф NOX T3s е на стойност 12 000 лева и осигурява свръхпрецизна диагностика на дихателни нарушения, свързани със съня. Този апарат предлага преглед на резултатите и визуализация на състоянията на съня.

Апаратът може да се използва в няколко режима, в зависимост от това дали е необходимо традиционно изследване на апнея тип 3 или по-задълбочен анализ с допълнителните канали. С помощта на изкуствен интелект апаратът регистрира фазите на съня и предоставя информация в кое положение на тялото по време на сън пациента спира да диша по-често.

Апаратът дава възможност допълнително да се измерят и сърдечните сигнали чрез ЕКГ модул, може да се използва и EMG сигнал за засичане на периодични движения на краката (PLM), както и да се регистрират събития, свързани с бруксизъм.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

БЪЛГАРИЯ Е НА ЕДНО ОТ ПОСЛЕДНИТЕ МЕСТА В ЕС ПО РАЗХОДИ ЗА ЗДРАВНА ПРЕВЕНЦИЯ

С 31 евро разходи на човек от населението за превантивни здравни грижи България се нарежда на едно от последните места в ЕС. След нас по този показател остават само Румъния с разходи 24 евро на човек и Полша с 22 евро на човек. Това сочат данните на Европейската статистическа служба Евростат, информира Zdrave.net на 05.02.2025 г.

През 2022 г. разходите за превантивно здравеопазване в ЕС възлизат на 5,5% от общите разходи за здравеопазване. Този дял отразява въздействието на мерките за превантивна грижа, активирани в отговор на пандемията от COVID-19, които все още бяха в сила през 2022 г. В резултат на това разходите за превантивно здравеопазване се увеличиха от 2,9% през 2019 г. и 3,5% през 2020 г. до 6,1% през 2021 г., уточняват от европейската статистика.

Най-високите дялове, регистрирани през 2022 г., са в Германия – 7,9% от общите разходи за здравеопазване, Австрия – 7,4% и Финландия – 6,4%. Най-нисък дял е регистриран в Малта – 1,2%, следвана от Полша – 1,9% и Словакия – 2,0%.

Разходите за превантивни грижи в ЕС възлизат на 202 евро на жител, което е намаление с 6% в сравнение с 2021 г. (216 евро на жител), показват още анализите на Евростат. Повече от два пъти над средното ниво за общността са разходите за превенция в две европейски държави – Германия и Австрия. Един гражданин на Германия се възползва от 458 евро за превантивни грижи, а един австриец – от 411 евро. След тях най-благоприятствани са гражданите на Холандия – на всеки холандец се падат 312 евро за превенция, отчита европейската статистика.

ОТ 1 АПРИЛ 2025 Г. НЗОК ЩЕ ИЗВЪРШВА КОНТРОЛ ПО ИЗДАВАНЕТО И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЕЛЕКТРОННИ ПРЕДПИСАНИЯ В РЕАЛНО ВРЕМЕ

От 1 април 2025 г. Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) ще извършва контрол по издаването и изпълнението на електронни предписания в реално време, съобщават от там. Това е резултатът от проведени работни срещи между представители на НЗОК, Българския лекарски съюз (БЛС), Българския фармацевтичен съюз (БФС), Министерството на здравеопазването (МЗ) и „Информационно обслужване“ АД. По време на срещите беше уточнено, че тестовият период на тази функционалност ще стартира след около две седмици, информира Zdrave.net на 06.02.2025 г.

Новите правила ще дадат възможност на НЗОК да осъществява превантивен контрол, преди заплащане, с което се повишава ефективността на разходването на публичния ресурс на фонда. (Единствено контролът по верификацията остава последващ, поради възможността за реактивация на опаковките в рамките на 10 дена от отпускането.

Изпълнителите на извънболнична медицинска помощ и аптеките в реално време ще получават информация за достоверност на електронните предписания. По този начин НЗОК ще спазва Закона за здравното осигуряване, който изисква при създаване на електронни документи в Националната здравноинформационна система (НЗИС), с които се удостоверява извършването на дейности, заплащани от нея, да се извършва предварителна автоматизирана проверка с данните и автоматизирания контрол от информационната система на НЗОК.

За да може този предварителен контрол да подпомага общопрактикуващите лекари в изписването на лекарства, в съответствие с тяхната наличност в аптечната мрежа, е необходима пълна интеграция на софтуерите на всички участници със Специализираната електронна система за проследяване и анализ на лекарствените продукти (СЕСПА), уточняват още от НЗОК.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

6,6 МЛН. ЛВ. СА ПРЕДВИДЕНИ В БЮДЖЕТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО ЗА 2025 Г. ЗА УВЕЛИЧЕНИЕ НА ЗАПЛАТИТЕ НА МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ И АКУШЕРКИТЕ

6,6 млн. лв. са предвидени в бюджета на Министерството на здравеопазването за 2025 г. за увеличение на заплатите на медицинските сестри и акушерките. Това каза министърът на здравеопазването доц. Силви Кирилов по време на блиц-контрола в парламентарната здравна комисия, информира Zdrave.net на 06.02.2025 г.

„Необходимите средства за 2025 г. за основното възнаграждение на медицинските сестри и акушерките, назначени във второстепенни разпоредители на средства към МЗ, което да е 90% от средната заплата за страната, са 6 637 100 лв. Средната работна заплата към момента на изработване на стратегията е 2 296 лв. Средствата са заложили в бюджета на МЗ и призовавам да бъдат подкрепени и от народните представители“, каза здравният министър.

По отношение на изготвената от служебния здравен министър д-р Галя Кондева Национална стратегия за преодоляване на недостига на медицински сестри и акушерки, доц. Кирилов заяви, че е изненадан от отговора на МОН, че те не могат да станат защитени професии. *„Изненадан съм от отговора на МОН, че за да бъде обявена една професия за защитена, образованието за нея трябва да се получава само в една специалност само в един университет. Ние имаме две специалности – „Акушерка“ и „Медицинска сестра“, за които се обучават в доста университети. На този етап сме в проучвателен режим, за да видим дали са необходими законодателни промени, които да позволят акушерките и медицинските сестри да станат със защитени професии“, каза министър Кирилов.*

Относно другите мерки, заложили в стратегията, доц. Кирилов заяви, че на този етап не са предвидени средства за самостоятелна работа на медицинските сестри и акушерките в бюджета на НЗОК, нито са планирани законодателните промени в ЗЗО. *„Не бих обещавал неща, които са невъзможни да се случат. Аз съм отговорен човек и не мога да давам с лека ръка обещания“, добави министър Кирилов. Той подчерта, че е време обществото да обърне внимание на труда на медицинските сестри и те да бъдат достойно оценени.*

НЕ ДОСТИГАТ 15 МЛН. ЛЕВА ЗА РЕМОНТ И СТРОИТЕЛСТВО НА 18 ПСИХИАТРИЧНИ БОЛНИЦИ

„Има заделени 17 млн. лв., които са разпределени за процедури по ЗОП за ремонт и строителство на 18 болнични заведения за психична помощ, но оттук възникват два проблема. Единият е, че не достигат 15 млн. лв., една процедура се обжалва, а вторият е, че след една година можем да имаме финансови санкции. Чакаме бюджета, за да видим ще бъдат ли налице тези 15 млн. лв., за да може да стартираме спокойно тази дейност“. Това каза министърът на здравеопазването доц. Силви Кирилов по време на блиц-контрола в парламентарната здравна комисия, информира Zdrave.net на 06.02.2025 г.

Министър Кирилов отново припомни, че системата на здравеопазването е недофинансирана. *„Ние сме взели мерки да се завиши бюджетът за държавните психиатрични болници, очаквам до един месец да знаем стойностите и да преразпределим тези средства. Проблемът обаче не е само финансов. За психичното здраве влияние оказват много фактори – на околната среда, на социалната среда, икономическата обстановка и фармакологичната индустрия. Без контролното приемане на различни видове молекули и субстанции има своето отражение и върху висшата нервна дейност, върху психиката. Дори семейната и работна среда също участват в това. Осъзнавам проблема, колегите преди мен също са го идентифицирали, има заложили средства. Сред 20 дни ще имам резултат и заедно с вас ще продължим да търсим подобряване на психиатричната помощ“, каза министър Кирилов. Той допълни, че голям процент от качеството на медицинската помощ се определя от квалификацията на лекарите и медицинските сестри. „С високо вдигнато чело поемам отговорност за това, което не е направено, и това ще се промени, но зависи и от сериозното участие на законодателя при формирането на бюджет“, заяви министърът.*

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

НАД 83% ОТ ГЕНЕРИРАНИТЕ ЕЛЕКТРОННИ БЕЛИ РЕЦЕПТИ СА БИЛИ ЗА АНТИБИОТИЦИ

Общият брой на изписаните електронни бели рецепти през Националната здравноинформационна система (НЗИС) надхвърли 7.125 млн. От тях за антибиотици са близо 6 млн. или над 83% от генерираните бели рецепти, а останалите са лекарства за диабет. Това съобщават от „Информационно обслужване“ (ИО), информира Zdrave.net на 06.02.2025 г.

Анализът на данните от платформата показва, че от 1 април 2024 г., когато предписанията за антибактериални лекарствени продукти за системна употреба станаха изцяло електронни, са изписани близо 4.5 млн. бели рецепти за антибиотици. От тях почти половината дават възможност за заместване с еквивалентен лекарствен продукт.

Само за последния месец, когато част от областите в България обявиха грипна епидемия, изписаните антибиотични лекарства по електронен път надхвърлиха 630 000. Най-много бели рецепти са изписани на 27.01.2025 г. – 38 558, което е рекорд от пускането на системата. За сравнение, през януари 2024 г. броят на генерираните предписания за антибиотично лечение е едва 189 000, но тогава голяма част от рецептите бяха на хартиен носител, отбелязват от ИО.

„Изписването на бели рецепти само по електронен път намали драстично безконтролната употреба на антибиотици, завиши надзора по предписването и отпускането им и редуцира презапасаването с тях“, каза Борис Костадинов, директор „Софтуерна интеграция“ в „Информационно обслужване“. По думите му електронизирането на процеса ограничава самолечението, което правят част от пациентите, и помага на здравните власти в борбата с антибиотичната резистентност, която е сериозен проблем не само в България, но и по целия свят.

През мобилното приложение eRx са генерирани над 1.323 млн. бели рецепти, а общият брой на медицинските специалисти, които са изписали антибиотици, надхвърли 30 000, отчитат още от ИО.

Анулираните бели рецепти са едва около 2% от общо генерираните през НЗИС, което означава, че медицинските лица се справят успешно с изписването на електронни предписания и нямат проблем с електронизацията на процеса, коментират от компанията.

Анализът на данните показва, че електронните бели рецепти се използват предимно за изписване на антибиотици или лечение на диабет. Останалите лекарствени и нелекарствени продукти се предписват на хартиена рецепта или пък за тях се дават указания устно на пациентите, което води до липса на данни в НЗИС.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

СЪВЕТЪТ НА РЕКТОРИТЕ НА ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА ПРЕДЛАГА ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТТА НА ОБУЧЕНИЕТО ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СПЕЦИАЛНОСТИТЕ „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА“ И „АКУШЕРКА“ ДА СЕ НАМАЛИ ОТ 4 НА 3 УЧЕБНИ ГОДИНИ

За промяна на продължителността на обучението за придобиване на ОКС „бакалавър“ за специалност „Медицинска сестра“ и специалност „Акушерка“ от 4 на 3 учебни години настояха от Управителния съвет на Съвета на ректорите на висшите училища по време на съвместно заседание с министъра на образованието и науката Красимир Вълчев днес. За това информира Zdrave.net на 07.02. 2025 г. като се позова на информацията от Съвета.

По предложение на Сдружението на медицинските университети ректорите настояват и за промяна в статута на професия „парамедик“ – от професионално обучение към висше образование и въвеждане на професионално обучение за придобиване на професията „медицински асистент“.

На заседанието ректорите и министърът очертаха приоритетните за висшето ни образование политики. Те се обединиха около спешната необходимост от подобряване на качеството на обучението в университетите чрез повишена мотивираност на студентите и преподавателите, и завишаване на изискванията към студентите и към преподавателите при атестирането и академичното им развитие.

Създаването на инвестиционна програма за подобряване на инфраструктурата на висшите училища у нас, на общежитията и спортните бази, както и формирането на фонд за финансиране на национални научни програми, са сред важните политики, които следва да стимулират конкурентоспособността на висшето ни образование, е един от изводите, около който се обединиха участниците в заседанието.

Привличане на чуждестранни студенти, износ на българско висше образование и повишаване на стипендиите на обучаващите се в университетите ни са другите ключови приоритети, които ректорите и министърът ще заложат в програмата на правителството. Финансирането на висшите училища, насърчаването на процеса за развитие на дуалната форма на обучение във висшето образование, както и споделянето на ресурси между университетите са сред важните направления, по които ще работят министърът и ректорите, информираха още от Съвета.

В 5 ОБЛАСТИ ДА ОТКРИТИ КОЛИЧЕСТВА БОТУЛИНОВ ТОКСИН БЕЗ ДОКУМЕНТИ

1 145 обекта са проверени от регионалните здравни инспекции за периода 4-7 февруари. Акцията е по разпореждане на министъра на здравеопазването доц. Силви Кирилов и е свързана с нерегламентираното предлагане и прилагане на различни естетични процедури, съобщиха от Министерството на здравеопазването на 10.02.2025 г.

Проверките обхванаха обекти в цялата страна. Сред констатираните нарушения са наличие на ботулинов токсин без документи, удостоверяващи произхода му, в Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Сливен и Ямбол. В Благоевград и Пловдив е установено наличие на флакони без етикет.

За констатираните нарушения своевременно са информирани Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ (ИАМН) и Изпълнителна агенция по лекарствата (ИАЛ).

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

Федерацията на синдикатите в здравеопазването към КНСБ: ОБУЧЕНИЕТО НА МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ И АКУШЕРКИТЕ НЕ БИВА ДА СЕ НАМАЛЯВА

Миналата седмица Съветът на ректорите предложи на министъра на образованието медицинските сестри и акушерките за завършват висшето си образование за три вместо за четири години. Дни по-късно срещу това предложение реагираха три съсловни организации – Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ), чиито членове са и медицинските сестри, и акушерките, Българската асоциация на помощник-фармацевтите (БАПФ) и Българският съюз на лекарските асистенти и фелдшери (БСЛАФ). От организациите заявиха, че към момента обучението на тези професионалисти отговаря напълно на законовите изисквания в ЕС и е едно от най-добрите в Европа и предупредиха, че то в никакъв случай не бива да се намалява. Нещо повече – организациите заплашиха, че ако управляващите предприемат действия за промени, засягащи съсловните организации, без обсъждане със самите тях, ще последват масови протести.

На 13 февруари 2024 г. със становище по темата излязоха и от Федерацията на синдикатите в здравеопазването към КНСБ, информирани на 13.02.2025 г.

Ето виждането на организацията, изпратено до председателите на трите съсловни организации Милка Василева (БАПЗГ), Лиляна Петрова (БАПФ) и Александър Александров (БСЛАФ) и подписано от нейния председател д-р Иван Кокалов: „Федерацията на синдикатите в здравеопазването (ФСЗ-КНСБ) винаги е следяла със загриженост развитието и реализацията на човешките ресурси в сектор „Здравеопазване“. ФСЗ-КНСБ непрекъснато полага активни и целенасочени усилия за осигуряване на качествено обучение, професионалното развитие и реализация на работещите в отрасъла. Федерацията работи активно за утвърждаване на обществения авторитет, професионалното и личното достойнство на работещите в сектора и за общественото признание за значимостта на този труд.

ФСЗ-КНСБ с тревога констатира, че от години насам в здравеопазването съществува кадрова криза. Това се дължи на различни причини, сред които най-вече са: липса на достойно и адекватно заплащане на труда на медицинските специалисти, липса на целенасочена политика от страна на държавата за привличането на млади специалисти, липса на Национална стратегия за развитие на човешките ресурси в здравеопазването и др.

ФСЗ-КНСБ напълно подкрепя становището на БАПЗГ, БАПФ и БСЛАФ, че обучението на медицинските сестри и акушерките не бива да се намалява като продължителност от четири на три години, защото това ще увреди качеството на обучението и ще доведе до изключително негативни последици за квалификацията и опита на медицинските специалисти. ФСЗ счита, че предложението за намаляване на курса на обучение е зловредна и необмислена политика, която не само няма да реши кадровата криза в здравеопазването, но и силно ще увреди достъпа и качеството на предлаганата медицинска помощ в страната.

ФСЗ-КНСБ категорично заявява, че са необходими други практически насочени и добре обмислени стъпки за осигуряване на по-високи и достойни възнаграждения, постепенно доближаване на доходите на работещите в здравеопазването до тези на останалите ни европейски колеги, както и създаване на атрактивни условия за привличане на младите специалисти да работят в страната, а не да мигрират в други държави.

ФСЗ смята, че въпросът за човешките ресурси в здравеопазването е централен и той не може да се реши с несистемни, непоследователни и несвързани решения. Здравната система е невъзможна без необходимите като брой и квалификация медицински специалисти.

Ключовият елемент в една здравна система са хората, чиито трудови доходи мотивират професионализма и предоставяне на медицинска помощ с добро качество.“

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВОТО НА ТУРИЗМА ЩЕ РАЗВИВА ЗДРАВНИЯ ТУРИЗЪМ

Министерството на туризма поставя здравния туризъм сред основните си приоритети, с фокус върху развитието на медицинския туризъм, съобщиха от ведомството. Тази седмица Министерството беше домакин на първото заседание на Работната група, която бе създадена със Заповед на министър Мирослав Боршош и включва представители на Министерство на здравеопазването, БУБСПА, Българска болнична асоциация, НСА, Медицински университет – Варна, Фондация на респираторна медицина и Асоциация по физикална и рехабилитационна медицина. Работната група обсъди необходимите стъпки за утвърждаване на България като конкурентна и предпочитана дестинация за медицински туризъм, информира Zdrave.net на 14.02.2025 г.

„Медицинският туризъм е стратегическа възможност за България. Разполагаме с всичко необходимо, за да се позиционираме като водеща дестинация в Европа – въпросът е да действваме решително и целенасочено. Инвестициите в здравен туризъм ще доведат не само до икономически ползи, но и до утвърждаване на страната ни като място за качествено и достъпно здравеопазване“, заяви министърът на туризма Мирослав Боршош. Той подчерта още, че страната ни разполага с изключителни природни дадености, модерна медицинска инфраструктура и висококвалифицирани специалисти. Въпреки това, до момента не е постигнат значителен напредък в утвърждаването на България като предпочитано място за лечение и възстановяване. *„Предстои изготвяне на нова рекламна визия и кампания, които да подчертаят конкурентните предимства на страната – бърз достъп до специалисти, висок стандарт на лечение и достъпни цени“,* допълни още той.

За да се постигне устойчиво развитие, Министерството на туризма ще работи по задълбочен анализ на пазара и медицинските направления, в които България може да бъде лидер. Ще бъдат проучени добрите европейски практики, а също така ще се създаде ясен стандарт за медицински туризъм. Важен акцент ще бъде поставен и върху развитието на балнео и СПА туризма, където страната ни има сериозен потенциал. Министерството и браншът ще работят в тясно сътрудничество със здравните институции, инвеститорите и международните партньори, за да гарантират стабилност и дългосрочна перспектива за сектора.

63 МЛН. ЛЕВА ДА НЕОБХОДИМИ ЗА ПСИХИАТРИЧНАТА ПОМОЩ У НАС

„При изготвяне на бюджетната прогноза за периода 2025-2027 г. Министерството на здравеопазването е заявило пред Министерството на финансите необходимостта от осигуряване на допълнителни средства за 2025 г. за бюджетна програма „Психиатрична помощ“ в размер на 30 000 000 лв. Това увеличение обаче е недостатъчно спрямо очакванията на лечебните заведения, които настояват за увеличение на стационарно лечение на пациенти с психични заболявания за проведен леглоден в психиатричните структури с Трето ниво на компетентност в размер на 130 лева (двойно на настоящия размер от 65 лв.), за което са необходими общо 54 372 000 лева. Заедно с увеличението на бюджета на държавните психиатрични болници, необходимите средства възлизат на 63 000 000 лева.“ Това казва министърът на здравеопазването доц. Силви Кирилов в отговор на въпрос на депутатите от ПП-ДБ Кристина Петкова и Стекла Николова, информира Zdrave.net на 18.02.2025 г.

Според изготвените разчети в 30-те млн. лв. влизат 5 041 800 лв. за държавните психиатрични болници за индексирание на възнагражденията с 12% на всички работещи в структурите на бюджетна издръжка към Министерството на здравеопазването; 1 100 000 лв. за държавните психиатрични болници или увеличение с 10%, на бюджета за издръжка, във връзка с значителното нарастване на цените на основни разходи, като ток, парно, горива, лекарства, хигиенни материали и други услуги пряко свързани и необходими за регулярното осъществяване на текущата работа; 2 000 000 лв. за отглеждането на 273 постоянно пребиваващи болни във всички 12 ДПБ и 21 858 200 лв. или увеличение с 38% на субсидията за диагностика и стационарно лечение на пациенти с психични заболявания.

Министърът обаче припомня, че в оттегляния проект на Закона за държавния бюджет за 2025 г. посочените необходими суми не са намерили отражение.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

11 НОВИ ДЕНОНОЩНИ АПТЕКИ СА ОТКРИТИ ПРЕЗ 2024 Г. ПО МЕТОДИКАТА НА НЗОК ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА АПТЕКИ

11 нови денонощни аптеки са открити през 2024 г. по Методиката на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) за финансиране на аптеки, а 22 са новите аптеки в отдалечени, труднодостъпни райони или са единствен изпълнител в общината. Това съобщи управителят на Здравната каса Станимир Михайлов на съвместен брифинг с председателя на БФС маг.-фарм. Димитър Маринов, информира Zdrave.net на 07.02. 2025 г.

Средствата за заплащане по реда на Методика за финансиране на аптеки, заложи в бюджета на НЗОК, бяха 9 000 хил. лв., но с решение на Надзора бяха намалени с 29 хил. лв. В резултат годишният план стана 8 971 хил. лв. и е реализиран 100%.

Димитър Маринов допълни, че благодарение на тази методика 98% от населението вече имат достъп до аптека на разстояние до половин час. *„Най-важното е, че хората имат достъп до медикаменти в тези райони, в които досега такъв не е имало. Все още има общини, в които няма аптека, но там населението е много малко. Идеята и на Методиката е във всеки областен град да има денонощна аптека“*, подчерта той.

Маринов каза още, че многократно е подобрен контролът на Касата. *„Срещу всяко едно заплащане към аптеките за лекарствени продукти стоят отпуснати лекарства. Това е благодарение на всички промени, които направихме съвместно миналата година и най-вече контрола по верификацията, смело мога да кажа, че аптеките са най-реформирания сектор в здравеопазването“*, заяви той.

По отношение на нововъведения предварителен контрол на дейността на аптеките, който ще влезе в сила от 1 април 2025 г., Станимир Михайлов заяви, че това ще предотврати и връщането на пациентите от аптеката заради грешка в рецептата. От своя страна пък аптеките ще бъдат сигурни, че каквото са отпуснали по Здравна каса, ще им бъде заплатено, допълни Маринов.

ОБЕЗБОЛЯВАЩИТЕ ПЛАСТИРИ ЗА ХОРА С ОНКОЛОГИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ ЩЕ МОГАТ ДА СЕ ВКЛЮЧАТ ПО НАРЕДБА 10

Обезболяващите пластири за хора с онкологични заболявания ще могат да се включат по Наредба 10. Идеята е така да се даде още една възможност за по-бързото им осигуряване в страната, информира Clinica.bg на 07.02. 2025 г.

От няколко месеца у нас липсват пластирите, които са основна опция за лечение на болката при много хора с ракови диагнози. От фирмата производител обясниха, че има проблем с фирмата подизпълнител, а доставки се очакват най-рано края на месеца. Тази седмица обаче Министерството на здравеопазването включи липсващите пластири - Fentanyl и Buprenorphine, в списъка с нерегистрираните лекарства в страната. Така те може да се внасят от други държави от търговците на едро. В момента, в който фирмата-производител заяви, че има различни количества за редовен внос в нашата страна, тези продукти отново ще се изключат от Наредба 10. По този ред здравните власти разрешават и вноса на още два вида обезболяващи медикамента, които явно в момента липсват. Става дума за Dantrolene, който се използва при неврологични заболявания и за Desflurane, който е в арсенала на неврохирургията. Вкарването на медикаментите временно по Наредба 10 обаче не решава проблема. Според специалистите за трайното му отстраняване, здравните власти трябва да увеличат квотите на страната ни пред СЗО за внос на опиоиди, както и да отстранят някои проблеми в позитивния списък с присъствие на продукти, които нямат реален внос.

Междувременно от МЗ заявиха, че работят по проблема с липсващите базови цитостатици. *„Създадена е междувременно работна група, която към момента извършва подробен анализ на настоящите препятствия за осигуряване на непрекъснатост на доставката на лекарствени продукти от Есенциалната листа за цитотоксично лечение и се обсъждат възможности за преодоляването им, за да се гарантира лечението на българските пациенти, страдащи от онкологични и онкохематологични заболявания“*, казаха от ведомството.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

ДО КРАЯ НА ТАЗИ ГОДИНА ВЪВ ВСЕКИ ОБЛАСТЕН ГРАД МОЖЕ ДА ИМА ДЕНОНОЩНА АПТЕКА

До края на тази година във всеки областен град може да има денонощна аптека. Това каза председателят на БФС маг.-фарм. Димитър Маринов на пресконференция днес, информира Zdrave.net на 10.02.2025 г.

„Това може да се случи с много малко средства допълнително. Ние сме готови със Здравната каса да го направим целево, така че това да се случи. За целта трябва депутатите да не редуцират финансирането по Методиката за заплащане на аптеки, които изпълняват дейности по договор с НЗОК/РЗОК в отдалечени, труднодостъпни райони или са единствен изпълнител за съответната дейност в община, както и с денонощен режим на работа, предвидено в проекта на бюджета на НЗОК“, каза Маринов. По думите му става въпрос за увеличение от 9 млн. лв. на 11 млн. лв. за заплащане на аптеките по Методиката. „Малко финансиране, но разпределено по точни и ясни правила, води до много добри резултати. Откакто Методиката действа, много повече дейности и услуги се изпълняват вече по НЗОК, което изключително много подобрява достъпа на пациентите до лекарствени продукти“, добави той.

По данни на БФС за 2024 г. новооткритите аптеки в отдалечени райони са 6 (17%) и осигуряват достъп до аптека за над 25 000 души; новооткритите аптеки в труднодостъпни райони са 4 (33%) и осигурен достъп до аптека за над 9 000 души в труднодостъпни райони. Аптеки, единствен изпълнител на една или повече дейности по НЗОК на територията на община са 41 (28%), като е осигурен достъп до една или повече дейности по НЗОК на над 1 155 000 жители от аптеки които са единствен изпълнител на територията на общината. Аптеките с денонощно обслужване 24/7 са 15 (44%) и е осигурен достъп на 582 000 жители в 4 области на страната. Подобен достъп до аптеки 24/7 за 1 280 000 жители в Бургас, Варна, Пловдив и София.

Общо 202 аптеки, работещи с НЗОК, попадат в Методиката, като някои от тях отговарят на няколко критерия едновременно – 35 (17%) аптеки са в отдалечени райони, 12 (6%) са в труднодостъпни населени места, 148 (73%) аптеки извършват единствена дейност по НЗОК в общината си и 34 (17%) са денонощните аптеки, които покриват 14 области.

78% от хората достигат до аптека в рамките на 5 минути, а 98,8% от хората достигат до аптека в рамките на 30 минути, каза главният секретар на БФС Светослав Крумов.

„На четвърто място сме в Европа по брой аптеки на глава от населението. Проблемът е, че те не са разпределени равномерно. Липсата на географски и демографски критерии води до откриването им в икономически атрактивни райони – в големите градове, и същевременно все още има хора, които нямат достъп до фармацевтична грижа в рамките на 30 минути“, каза той.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

ПРИЕТ Е НОВ НАЦИОНАЛЕН КОНСЕНСУС ЗА ДИАГНОСТИКА И ЛЕЧЕНИЕ НА МНОЖЕСТВЕНА СКЛЕРОЗА

С добра новина за пациентите започна Първият национален форум за хората с Множествена склероза на 8 и 9 февруари 2025 г., организиран от Фондация „МС – Заедно към върха“ с председател Здравка Цветарска. За това информира Zdrave.net на 10.02.2025 г.

При откриването на форума председателят на Българското дружество по неврологията акад. д-р Иван Миланов съобщи, че е приет нов Национален консенсус за диагностика и лечение на Множествена склероза: „Това ще даде възможност да бъдат лекувани и пациенти с по-тежка инвалидизация – до 6 степен, а не както преди до 4 степен. Ще стане възможно също пациентите да започват веднага лечение с медикаменти от втора линия, ако заболяването е много агресивно, а ако са започнали лечение на първа линия, при нужда да минават незабавно на втора линия. Тези промени в консенсуса съобразихме с европейските препоръки. НЗОК е готова да приеме нашите предложения, което ще подобри лечението на хората с МС.“

По последни статистически данни заболяемостта от Множествена склероза в България е 121 души на 100 000 население, което прави 7 260 болни от МС при 6 милиона население. От тях само 30% се лекуват по Здравна каса, тъй като съществуващите лекарства са само за възпалителната първа фаза на заболяването. Все още не са разработени лекарства за втората дегенеративна фаза на МС, и затова тези хора не се лекуват медикаментозно, обясни акад. Миланов.

ЗА ВТОРА ПОРЕДНА ГОДИНА РАЖДАНИЯТА У НАС СА ПОД 50 000

За втора поредна година ражданията в страната са под 50 000, като продължават да намаляват. Това показват данните за 2024 г. на НЗОК, които "Индекс на болниците" анализира. За това информира Clinica.bg на 11.02.2025 г.

Общо 48 754 са били ражданията в болниците в страната през миналата година, за които е платила Здравната каса. Броят им е с 856 по-малко в сравнение с 2023 г., когато те за първи път паднаха под 50 000. За съжаление цифрите недвусмислено показват, че се запазва трайната тенденция за намаляване на раждаемостта у нас от последните години.

Въпреки че са малко, ражданията в страната се осъществяват в около 100 болници, като в някои от тях броят им е прекалено малък. За миналата година лечебните заведения с раждания под 100 са били 20. Същевременно с най-голям обем раждания отново е "Майчин дом" в София – 3 106.

За поредна година няма промяна и при високия процент на секцио в болниците. Над 51% от ражданията и през 2024 г. са направени с Цезарово сечение, показват данните. В същото време делът на секциото в отделните болници варира от 0 до над 80%.

Без съществени промени са и данните при смъртността. Средно за страната с фатален инцидент са завършили 0.5% от ражданията, като в различните болници той варира от 0 до над 2 процента. При 12% от ражданията продължава да се наблюдава и появата на деца с тегло под 1 500 гр.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

СТАРТИРА БЪЛГАРСКА ПЛАТФОРМА В ПОМОЩ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА СТРЕСА И БЪРНАУТ СИНДРОМА

След 3 години научна и изследователска дейност, български екип създаде иновативната и единствена по рода си платформа у нас и в Европа - Practical Stress. Тя дава възможност за борба с хроничния стрес и професионалното прегаряне, както и за цялостно управление на менталното здраве. Решението от ново поколение е в полза на всички работещи, които страдат от стрес, нарушено качество на живота, ниска ефективност на работното място и висок риск от животозастрашаващи заболявания. За това информира Zdrave.net на 11.02.2025 г.

Платформата Practical Stress е създадена по идея на основателя на компанията Somenso Силвия Куманова и се основава на 30-годишния изследователски опит на отдела по психофизиология на БАН и на ръководителя на катедра "Органична химия" на Софийския университет проф. Милен Богданов и екипа му. Научен ръководител на проекта Practical Stress е проф. д-р Юлияна Йорданова от Института по Невробиология към БАН, която е и главен редактор на европейското научно издание за психофизиология International Journal of Psychophysiology. В екипа участват още проф. Васил Колев от Института по невробиология и екипът на доц. д-р инж. Радослав Милчев от София Тех Парк. Партньори на проекта са лаборатории Synevo.

"Стресът е в епидемични размери и е недостатъчно осъзнат и адресиран. Глобални и локални причини, които не са под наши контрол, водят до състояние на нестабилност и несигурност. Менталният стрес влошава качеството на живота ни", каза проф. Юлияна Йорданова на представянето на платформата пред бизнеса и представители на медицинското и научното съсловие.

Един от всеки четирима работещи в Европейския съюз има проблем, свързан със стрес, според последния доклад на European Agency for Safety and Health at Work and Eurofound. Хроничните болести вече се развиват от по-ранна възраст. Заболените от диабет тип 2, например, причинен от стрес, се очаква да нараснат два пъти и половина повече през 2030 година, в сравнение с 2020 г. Според актуално изследване за качеството на живота в ЕС през 2024 г., делът на хората, които често се чувстват напрегнати или тревожни, самотни, потиснати или депресирани, се е увеличил между 2023 и 2024 г. във всички възрастови групи, с изключение на тези на 65 или повече години.

Алгоритъмът за индивидуална оценка на Test My Stress обединява седем различни модула с психологични и физиологични тестове за изследване на параметрите на стреса. Иновативният скринингов процес включва изследване на демографски данни, психологични тестове за субективна оценка за качеството на живот, ефектите на стреса върху паметта и самооценката, физиологични маркери – хормони на стреса, имунологичния отговор и активността на автономната нервна система.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

МЕДИЦИНСКА ФЕДЕРАЦИЯ „ПОДКРЕПА“ ЗАСТАНА ЗАД ИСКАНИЯТА НА РАБОТЕЩИТЕ В СФЕРАТА НА ПСИХИАТРИЧНАТА ПОМОЩ

„Медицинска Федерация „Подкрепа“ се солидаризира и подкрепя справедливите искания на работещите в клиниките по психиатрия към УМБАЛ, Центровете за психично здраве и отделенията по психиатрия към МБАЛ.“ Това се казва в писмо на Федерацията до министъра на здравеопазването доц. Силви Кирилов във връзка с искането на психиатричните структури за увеличаване на средствата в тази сфера, информира Zdrave.net на 12.02.2025 г.

Темата отново стана популярна след няколко случая на психично болни, станали опасни за околните.

Преди месеци работещите в сферата на психиатричната помощ в писмо алармираха, че са изправени пред финансов колапс, припомнят от здравния сайт. Те посочиха, че финансирането на психиатричната помощ в страната е само по линия на Министерството на здравеопазването, като бюджетът, отпускан годишно от там, не е актуализиран от 2019 г. Средствата за един леглоден на структура с III ниво на компетентност възлизат на 65 лв., а тези за структурите с I и II ниво са още по-малко.

„Сумите, които получаваме, съгласно Наредба №3 от 2019 година, следва да покрият разходите за хотелска част, заплати и осигуровки на персонала, храна, лекарства и консумативи, режимни разходи (ел. енергия, топлоенергия, вода, комуникационни разходи, видеонаблюдение), лабораторни и други изследвания, разходи за хигиенни материали, дезинфектанти и лични предпазни средства, както и разходи за ремонт и поддръжка на сградния фонд и прилежащата инфраструктура“, посочиха в писмото си специалистите. В него те припомниха още ръста на цените на всички стоки и услуги за периода от 2019 г. насам, както и факта, че необходимото увеличаване на заплатите в сектора води до относителен дял на разходите за възнаграждения и осигурителни вноски от работодател в границите между 79% и 92% от общите разходи.

С тези аргументи психиатричните клиники и центрове за психично здраве поискаха увеличение на стойността на леглоден до 130 лв. за структурите от III ниво на компетентност и съответното пропорционално увеличение на средствата за структурите от I и II ниво.

„По този начин медицинският персонал ще получи адекватно заплащане на своя труд, ще се постигне относително изравняване на възнагражденията с медицинския персонал в Държавните психиатрични болници, както и ще бъде възможно отделянето на повече средства за подобряване на лечебния процес със съвременни програми чрез трудотерапия и адаптация на пациентите“, подчертаваше се в писмото, подписано от клиниките по психиатрия на пет лечебни заведения – в София, Пловдив, Варна, Плевен и Стара Загора, както и 12 центъра за психично здраве от различни области на страната.

СЪВМЕСТНАТА ОНКОЛОГИЧНА МРЕЖА ПУБЛИКУВА ЕКСПЕРТНО СТАНОВИЩЕ ЗА ЛЕЧЕНИЕТО НА РАКА НА ГЪРДАТА

Съвместната онкологична мрежа (СОНМ) публикува експертно становище за лечението на рака на гърдата. То е базирано на всички резултати от Симпозиума в Сан Антонио, който се проведе в средата на февруари, информира Clinica.bg на 17.02.2025 г.

Препоръките са съставени от експертен борд на СОНМ, в който влизат известни и утвърдени специалисти като доц. Ася Консулова, доц. Желязко Арабаджиев, доц. Димитър Калев, проф. Савелина Поповска и много други. Целта на препоръките е да надградят клиничното мислене и поведение на българските онколози, занимаващи се с карцином на гърда. Новости има във всички сфери на лечението и превенцията - туморна биология, хирургия, медицинска онкология, лъчелечение и образна диагностика.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

СТАРТИРА ВТОРИЯТ ЕТАП ОТ НАЦИОНАЛНАТА АНТИСПИН КАМПАНИЯ

В Седмицата на любовта стартира вторият етап от Националната АНТИСПИН кампания. Тя се провежда ежегодно в четири етапа, информира Zdrave.net на 14.02.2025 г.

Първият започва на 1 декември – Световен ден за борба срещу СПИН. Вторият етап е по повод 14-и февруари, а през третата неделя на месец май (Ден на съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН), се провежда третият. Последният, четвърти етап, е в периода 14-31 август.

Посланието за „Свети Валентин“, което Министерство на здравеопазването, Националният център по обществено здраве и анализи, Българският Червен кръст и партньорите на кампанията отправят, е: „Предай нататък - любовта, не вируса“.

В световен мащаб около 39% по-малко хора са се заразили с ХИВ през 2023 г. в сравнение с 2010, въпреки това инфектираните през 2023 г. (1,3 милиона души) са над три пъти повече от целта за 2023 г. - 370 000 или 250 000 по-малко нови инфекции през 2025 г.

Всяка седмица 4 000 млади хора се заразяват с ХИВ. Рязкото нарастване на броя на новите ХИВ инфекции продължава в Източна Европа и Централна Азия от 2010 г. (49% увеличение).

В нашата страна за периода 1986-01.11.2023 г. (откакто в страната се води официална статистика) са регистрирани 4 515 носители на ХИВ. От началото на 2024 г. приблизително до октомври 2024 г. 215 000 лица у нас са изследвали своя ХИВ-статус, от които новооткритите заразени са 212. От тях:

- 86% посочват, че заразяването вероятно е осъществено при сексуален контакт, а 12% - при инжекционна употреба на наркотици;
- 3,8 пъти повече са мъжете с установена ХИВ инфекция спрямо заразените жени;
- най-много са новозаразените лица във възрастовата група 30-39 г. – 70 (33% от всички), следвана от възрастовата група 40-49 г. – 58 лица (27%) и възрастовата група 20-29 г. – 46 лица (22%).

Към 30 юни 2024 г. общо 2 438 лица с ХИВ се проследяват в структурите за лечение на пациенти с ХИВ/СПИН, а 2 412 (98,9%) от тях получават съвременна антиретровирусна терапия.

България все още остава страна със сравнително ниско разпространение на ХИВ сред общото население – честотата на новорегистрираните случаи с ХИВ инфекция на 100 000 души у нас през 2022 г. е 4,8, а средният показател за страните от ЕС през 2022 г. е 5,1. За 2023 г. честотата на новорегистрираните случаи с ХИВ инфекция на 100 000 души у нас е 3,9.

Министерството на здравеопазването осигурява безплатно съвременно изследване и лечение с антиретровирусни лекарства на всички нуждаещи се лица с ХИВ/СПИН, независимо от техния здравноосигурителен статус. В страната функционират кабинети за безплатно и анонимно консултиране и изследване за ХИВ (КАБКИС) към регионалните здравни инспекции.

НОВ СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР С БЛАГОТВОРИТЕЛНА ИНИЦИАТИВА КЪМ КЛИНИКАТА ПО ПСИХИАТРИЯ НА УМБАЛ „АЛЕКСАНДРОВСКА“

Нов симфоничен оркестър предприе благотворителна инициатива към лекарите, служителите и пациентите на Клиниката по психиатрия на УМБАЛ „Александровска“, съобщи Zdrave.net на 18.02.2025 г. като се позова на информация от болницата. За всеки свой концерт музикантите им предоставят безплатни покани, като всяка от тях е за двама, тоест за придружител, поясниха от лечебното заведение. Следващата проява ще бъде на 25 февруари в зала „България“. Публиката ще чуе Симфония №3 от Шуберт и Симфония №4 от Шуман под диригентската палка на маестро Росен Миланов. Инициативата в полза на работещите в Александровска болница и техните пациенти е на музикалния терапевт Цветина Панайотова. Тя работи с хората в Клиниката по психиатрия. Самата Панайотова е цигулар на свободна практика, но често е канена да свири с Нов симфоничен оркестър.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

БЪЛГАРСКИТЕ ДЕЦА И ЮНОШИ ВОДЯТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ КЛАСАЦИИ ЗА РАННА УПОТРЕБА НА ТЮТЮНЕВИ ИЗДЕЛИЯ, АЛКОХОЛ И ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА

Българските деца и юноши водят всички негативни европейски класации за ранна употреба на тютюневи изделия, алкохол и психоактивни вещества. Това съобщи председателят на парламента Наталия Киселова. Тя направи своето изявление по време на кръгла маса на тема „Актуално състояние на държавната политика в областта на намаляване на разпространението и употребата на наркотични и психоактивни вещества в България“, събщи БТА на 17.02.2025 г.

По думите на Киселова, това е факт, който трябва да ни накара да се замислим за ролята и мястото на семейството като ценност. Наблюденията ѝ сочат, че този проблем се задълбочава с годините. Според нея за него трябва да се търсят не просто партийни, а общи държавнически решения. Председателят на Народното събрание подчерта, че ролята на семейството за формиране на навици у подрастващите да живеят здравословно като ценност, е почти унищожена у нас. Киселова цитира данни от Национално проучване на факторите на риска за здравето сред населението в България, проведено от Националния център по обществено здраве и анализи. В него се посочва, че над 30% от учениците са правили опит да пушат цигари. Над 40 на сто са запалили първата си цигара на 14-15 години. Пушачи са 27, 9 процента от момичетата, 21, 5% от момчетата, като тютюнопушенето е значително по-разпространено сред 15-19 годишните. Интензивни пушачи са 63,1 процента от девоичките 51, 3 на сто от младежите. Същевременно, всеки четвърти ученик у нас е изложен на пасивно пушене всеки ден.

„Данните сочат, че вниманието на децата на възраст 13-15 години определено е насочено към новите тютюневи изделия. Към момента на анкетирането 10, 8 процента от учениците употребяват електронни цигари, а почти 17 процента пушат наргиле, посочи Киселова. Наблюдава се тенденция на постоянно намаляваща начална възраст за консумация на алкохол. При младото население на възраст 10-19 години данните сочат, че 62,6 % от запитаните са опитвали бира, вино и концентрат. В България са идентифицирани 36 нови психоактивни вещества“, допълни тя. Киселова посочи, през 2024 г. официално докладвани са 47 нови позиции, регистрирани за първи път в Европейската система за ранно предупреждение. „Въпрос на време е тези нови 47 психоактивни вещества да навлязат в България“, заяви Наталия Киселова.

ОТЧИТАТ РЪСТ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ ИМУНИЗАЦИИ ПРЕЗ 2024 Г.

Ръст в изпълнението на имунизационния календар в страната за 2024 г. спрямо предходните години – това отчитат от специализирания сайт за имунизациите в България „Плюс мен“, информира Zdrave.net на 18.02.2025 г.

По данни от Националния център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА) за изминалата година отчетеният имунизационен обхват в България е, както следва:

В първите дни след раждането, с ваксина срещу туберкулоза са обхванати 96,7% на новородените, а срещу хепатит Б – 97,6% от тях.

С три приема (основна имунизация) шесткомпонентна ваксина – срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хепатит Б и Хемофилус инфлуенце тип Б, са имунизирани 94,2% от децата през първата година от живота си. 93,8% от тях са ваксинирани и срещу пневмококови инфекции.

Имунизационното покритие срещу морбили, епидемичен паротит и рубеола също отчита ръст: с първа доза са обхванати 94,2% от децата, подлежащи на 13-месечна възраст, а с втора доза 90,5% от децата, навършили 12 години през 2024 г.

На специализирания сайт за имунизациите в България Plusmen.bg е публикувана нова карта с броя на ваксинираните и неваксинираните лица в страната по видове ваксини, по области, както и причини за липсата на имунизации. От там напомнят, че ваксините са спасили милиони човешки животи и благодарение на тях в много държави в света и в България тежко протичащи заразни болести като дифтерия, полиомиелит, тетанус не се срещат или се диагностицират рядко, а епидемичното разпространение на други (морбили, рубеола, епидемичен паротит и коклюш) е ограничено.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

ПРОДЪЛЖАВАТ ИНИЦИАТИВИТЕ ЗА ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВОТО ЗА РАЗПОЗНАВАНЕ НА ИНСУЛТА

„Променихме фокуса на кампанията и насочихме всички усилия към масово разпространение на ключови знания за инсульта“. Това коментира инж. Дорина Добрева, председател на Асоциация за инсульт и афазия (АИА) във връзка с представянето на отчетния доклад за Националната кампания „Бъди подготвен! Разпознай инсульта. Действай бързо!“, която организацията проведе по повод Световния ден за борба с инсульта – 29 октомври 2024 г. Това е поредната кампания на асоциацията, която насочва целите и инициативите си към постигането на добра информираност на обществото за това тежко социално значимо заболяване и неговите последици, съобщи Zdrave.net на 18.02.2025 г.

От организацията отчитат, че интерактивната инсталация „Пътека на знанието“ е предизвикала много голям интерес и през нея са преминали повече от 20 000 души в градовете София, Варна, Бургас, Велико Търново, Силистра, Плевен, Благоевград и Шумен. Също така разпространените видеоматериали, банери и брошури са достигнали покритие на цялата страна, а каузата е била подкрепена от всички общини, множество организации, университети и болници.

„Липсата на знания за инсульта сред населението води до забавяне в уведомяването на спешните екипи и губене на възможността за навременно лечение на инсульта. Вярваме, че повишаването на осведомеността относно инсульта е ключът към постигането на осезаема промяна“, коментира д-р Георги Георгиев, зам.-председател на АИА и ръководител на кампанията.

От АИА са категорични, че кампанията е дала началото на нов подход в борбата с инсульта – преминаване към постоянно, надграждащо разпространение на ключовите знания за инсульта. Подходът се базира на анализ, който извежда като достижима краткосрочна цел достигането на 8 000 българи в рамките на терапевтичния прозорец (до 4,5 часа след настъпване на инсульта) в неврологичните звена за съвременно лечение, което би спасило от инвалидизация почти 18% от случаите на инсульт на годишна база.

У НАС ОФИЦИАЛНО СА РЕГИСТРИРАНИ 260 РЕДКИ БОЛЕСТИ

Световният ден на редките болести се отбелязва всяка година на 28 февруари или на 29 февруари на високосна година – най-редкият ден в годината. Началото му се поставя през 2008 г. от EURORDIS – неправителствен алианс на 929 организации на пациенти с редки заболявания от 73 държави, сред които е Националният алианс на хората с редки болести в България. Това е глобална инициатива, чрез която се работи за социалните възможности и за достъп до диагностика и терапии на хора, живеещи с рядко заболяване. Основната цел на Деня на редките болести е да повиши осведомеността в обществото за редките заболявания, да насърчи глобалното сътрудничество между учени и здравни специалисти и да призове за по-добри здравни политики в подкрепа на пациентите и техните семейства, информира Zdrave.net.

През 2025 г. Световният ден на редките болести ще премине под мотото „Повече, отколкото можеш да предположиш!“ Защото в света от рядка болест страдат близо 400 милиона души, като половината от тях са деца.

Рядка болест е тази, която засяга по-малко от 5 души на 10 000 души население. В България с редки болести живеят между 400 000 и 440 000 души. При това само за 10% от известните 7 000 редки заболявания е създадено лечение. У нас официално са регистрирани 260 редки болести, за които са достъпни медикаменти. Част от тях се осигуряват само за децата пациенти, но не и за навършилите пълнолетие със същите заболявания.

В София и в още 24 населени места в страната представители на Националният алианс на хората с редки болести ще отбележат Деня на редките болести с молебени за здраве, масови хора, засаждане на дървета и пускане на балони в цветовете на символа на редките заболявания – ръце, разперени като цвете в синьо, зелено, розово и лилаво.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО Е ЗАЛОЖИЛО 127 МЛН. ЛЕВА В БЮДЖЕТА ЗА ПСИХИАТРИЧНА ПОМОЩ ПРЕЗ ТАЗИ ГОДИНА

Министерството на здравеопазването е заложило 127 млн. лева в бюджета за психиатрична помощ през тази година, съобщи от ведомството в отговор на въпрос на Clinica.bg на 20.02.2025 г.

Ако тези средства бъдат одобрени от парламента, с тях се предвижда увеличение на финансирането на един леглоден до 92 лв., което е доста далече от исканите 130 лв. от специалистите.

В проекта на Закон за държавния бюджет на България за 2025 г. за здравното министерство се предвиждат 1.2 млрд. лв. От тях за заложените разходи по бюджетна програма „Психиатрична помощ“ са в размер на 127.667 млн. лв., уточниха от МЗ. В тези средства обаче влизат и 14.6 млн., които са за капиталови разходи и ремонти на болниците по НПВУ.

„В централния бюджет за 2025 г. за диагностика и стационарно лечение на пациенти с психични заболявания, в т.ч. подобряване благосъстоянието на дълготрайно пребиваващите пациенти в държавните психиатрични болници и изпълнение на мерки за тяхната реинтеграция в общността са предвидени 27 млн. лв.“, казват от МЗ. С 23.9 млн. от тези средства ще се извърши увеличение с 40% на субсидията за диагностика и стационарно лечение на пациенти с психични заболявания, която се дава по реда на Наредба 3. Към момента стойността в нея за проведен леглоден в психиатричните структури с III ниво на компетентност е 65 лв., за II ниво на компетентност е 60 лв., а за I ниво на компетентност е 50 лв. С предоставените допълнителни средства леглоденът ще се увеличи съответно на 92 лв. за клиниките от III ниво на компетентност, на 82 лв. за тези от II-ро ниво на компетентност и на 62 лв., за останалите от I ниво на компетентност.

Също така 1.1 млн. лв. ще се дадат за увеличение с 10% на бюджета на лечебните заведения заради значителното нарастване на цените на основни разходи, като ток, парно, горива, лекарства, хигиенни материали и други услуги. Останалите 2 млн. лв. са предназначени за отглеждането на 273 постоянно пребиваващи болни във всичките 12 държавни психиатрични болници.

ПРЕЗ 2025 Г. ЩЕ БЪДАТ ОСИГУРЕНИ 23 МЛН. ЛЕВА ЗА ТЕЛК

Подобряването на работата на ТЕЛК комисиите и улесняването на гражданите, които имат необходимост от освидетелстване, преминава през увеличаване на средствата в бюджета, предвидени за тази дейност. Около този извод се обединиха депутатите от парламентарната Комисия по здравеопазването на заседанието ѝ на 20 февруари. С пълно единодушие – 18 гласа „за“ и нито един „против“ и „въздържал се“ те приеха решение, с което министрите на здравеопазването и на финансите са задължават да осигурят 23 млн. лв. за финансиране на ТЕЛК през 2025 г. За това информира Zdrave.net.

По време на обсъждането министърът на здравеопазването доц. Силви Кирилов коментира, че на практика това е увеличение от над два пъти в сравнение с размера на средствата за миналата година, което, по думите му, ще има сериозен положителен ефект върху системата на медицинската експертиза.

Също така в решението са включени няколко мерки, които според депутатите ще облекчат значително целия процес по освидетелстване. Така например, в тримесечен срок министерствата на здравеопазването и на електронното управление ще трябва да реализират промени, които осигуряват безпроблемно връчване на уведомления и на експертни решения по електронен път. Също така в срок до 3 месеца МЗ ще трябва да анализира дефинитивните състояния и нормативната уредба по този въпрос, както и да предложи мерки за подобряване на организацията на експертизата, свързана с тях.

В срок до 6 месеца министърът на здравеопазването ще трябва да изготви доклад за състоянието на оперативната съвместимост и свързаността на ТЕЛК системата с НЗИС, както и да представи цялостен доклад за изпълнението на мерките, заложили в решението.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

НЗОК ЩЕ ФИНАНСИРА ИЗСЛЕДВАНИЯ ЗА РАННО ОТКРИВАНЕ НА ХРОНИЧНИ БЪБРЕЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ, HPV, РАК НА МАТОЧНАТА ШИЙКА И БИОМАРКЕРНА ДИАГНОСТИКА ЗА ПАЦИЕНТИ С ОНКОХЕМАТОЛОГИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

Новите изследвания, предложени през ноември от Министерството на здравеопазването с нормативни промени, бяха обнародвани днес в „Държавен вестник“. Те са включени в пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, с промени в Наредба 9, съобщиха от Zdrave.net на 21.02.2025 г.

Предложенията на МЗ бяха насочени към ранно откриване на хронични бъбречни заболявания, HPV и рак на маточната шийка, както и биомаркерна диагностика за пациентите с онкохематологични заболявания. Така НЗОК скоро ще започне да финансира определяне на албумин-креатининово отношение в урината и изчислена гломерулна филтрация (eGFR) в mL/min/1.73m². в добавка, фондът покрива течено-базирано цитологично изследване на материал от шийката на матката, което се провежда за профилактика на рака на маточната шийка.

Към заплащаните от НЗОК изследвания също така се включиха и нови високоспециализирани дейности за извършване на имуноцитохимично изследване на биоптат и за извършване на ДНК анализ в обхвата на Амбулаторна процедура № 27 „Специфични изследвания при хематологични заболявания“.

Освен тези промени, в резултат на общественото обсъждане в Наредбата е включена и нова амбулаторна процедура. Тя засяга пациентите с хронична уртикария и е включена по предложение на председателката на Асоциацията на пациенти активни в здравеопазването (АПАЗ) Анета Драганова. Амбулаторна процедура №49 „Амбулаторно наблюдение/диспансеризация при хронична уртикария с ангиоедем“ включва диагностични и терапевтични дейности и услуги, предоставяни на задължително здравноосигурени лица, при които заболяването хронична уртикария в неговите разновидности протича тежко, с епизоди на ангиоедем, рефрактерно на обичайните лечебни методи и влошава силно качеството на живот.

Предвижда се НЗОК да започне да финансира новите изследвания след влизането в сила на бюджета ѝ за тази година.

ВТОРИЯТ ХЕЛИКОПТЕР ЗА ОКАЗВАНЕ НА СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ ПО ВЪЗДУХА КАЦНА В БЪЛГАРИЯ

Вторият хеликоптер за оказване на спешна медицинска помощ по въздуха кацна в България днес в 15:38 ч. Това съобщиха от Министерството на здравеопазването на 28.02.2025 г.

Хеликоптерът ще бъде разположен в регионалната база на HEMS в гр. Сливен. Вече са сформирани и осемте авиомедицински екипа, които ще работят там, състоящи се от 9 лекари и 8 медицински сестри. Екипите са преминали задължителните обучения, както и необходимите прегледи, съгласно изискванията за европейски авиационен медицински клас 2.

Първата мисия по въздух в България бе реализирана в началото на юни 2024 г., припомниха от МЗ. До момента екипите на Центъра за спешна медицинска помощ по въздуха са завършили общо 49 мисии, като от началото на годината реализираните са шест.

По предварителни данни от италианската фирма „Леонардо“ АД (Leonardo S.p.A.) третият хеликоптер ще бъде доставен в страната до края на март 2025 г.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

МОН ПРЕДЛАГА СПЕЦИАЛНОСТТА „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА“ ДА БЪДЕ ЗАЩИТЕНА И ОСВОБОДЕНА ОТ ТАКСИ ЗА ОБУЧЕНИЕ

По предложение на министъра на образованието и науката Красимир Вълчев специалността „Медицинска сестра“ ще бъде включена като нова защитена специалност от професионално направление „Здравни грижи“ и ще бъде освободена от такси за обучение. За това информира Zdrave.net на 24.02.2025 г. като се позова на съобщение от образователното ведомство.

МОН публикува за обществено обсъждане предложение за промени в Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности.

Мярката е насочена към преодоляване на проблема с недостига на кадри по специалността, като се предвижда да се прилага за всички новоприети студенти в редовна форма на обучение от следващата учебна година.

При запазване на утвърдения за учебната 2024/2025 година прием по специалност „Медицинска сестра“ предложеният проект на постановление ще обхване общо до 1000 студенти редовна форма на обучение, които ще бъдат приети в първи курс през учебната 2025/2026 година в 10 държавни висши училища, и ще продължи да се прилага за всяка следваща година, посочват още от МОН.

Общественото обсъждане на проекта продължава до 24 март т.г.

СПЕЦИАЛИСТИ ОТ ВМА ИЗВЪРШИХА ПЪРВАТА ОТ НАЧАЛОТО НА ТАЗИ ГОДИНА ЧЕРНОДРОБНА ТРАНСПЛАНТАЦИЯ

На 24.02.2025 г. специалисти от Военномедицинска академия (ВМА) извършиха първата от началото на тази година чернодробна трансплантация, информира Zdrave.net на 25.02.2025 г. като се позова на съобщение от лечебното заведение.

Реципиентът е 54-годишна жена. Операцията продължи над стандартното време – близо 8 часа и половина, свързано с крайно тежкото състояние на реципиента. В момента пациентката е адекватна, в стабилизиращо се състояние, коментира проф. Ивелин Такоров, ръководител на трансплантационния екип.

До извършването на сложната интервенция се стигна след донорска ситуация във варненската УМБАЛ "Света Марина" ЕАД. По-рано през деня медиците бяха транспортирани до там със самолет C-27J „Spartan“ от дежурен екипаж на авиобазата във Враждебна. Екстремна експлантация на черния дроб, при нестабилно състояние на донора, бе извършена от екип, начело с доц. Васил Михайлов от Клиника по чернодробно-панкреатична хирургия и трансплантология.

В Университетска болница „Лозенец“ медицински екип от Клиниката по урология с ръководител д-р Борил Петров трансплантира бъбреци на двама мъже – на 39 и на 53 години.

Тримата пациенти получиха шанс за втори живот, след като близките на 44-годишна жена взеха благородното решение да дарят органите ѝ, информираха на Фейсбук страницата си от кампанията „Да! За живот!“.

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

Министър Силни Кирилов:

ЦЯЛАТА ИНФОРМАЦИЯ, СВЪРЗАНА С НАЦИОНАЛНИЯ РАКОВ РЕГИСТЪР, ВЕЧЕ Е ИНТЕГРИРАНА В НАЦИОНАЛНАТА ЗДРАВНА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА

Цялата информация, свързана с Националния раков регистър, като електронна база данни, вече е интегрирана в Националната здравна информационна система (НЗИС). Това става ясно от отговора на министъра на здравеопазването доц. Силви Кирилов на въпрос на депутата от ПП-ДБ Божидар Божанов относно изграждането на регистъра. За това информира Zdrave.net на 27.02.2025 г.

Министърът уточнява, че към момента всички лечебни заведения, които извършват дейности, свързани с установяване на заболявания от рак, автоматично предоставят данни в НЗИС, като периодично се подават справки на НЦОЗА.

„Извършен е анализ на техническите изисквания на Европейската мрежа за ракови регистри (ENCR), като са разглеждани и препоръките на мрежата за обмен на данни (JRC- ENCR), взети са под внимание актуалните спецификации за 2024 и 2025 г. Спецификацията за изграждане на раковия регистър и въвеждането на съобщение за докладване на раково болни покрива напълно изискванията, като включва и допълнителни данни, които ENCR не предвижда“, казва министърът. Той допълва, че престои работната група по изграждане на Националния раков регистър да разработи критериите и да разшири набора от данни, които да се събират в НЗИС по отношение на онкологичната заболеваемост и да изготви проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 2018 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Медицинска онкология“ в частта относно съдържанието му.

„След уточняване на допълнителните изисквания, които ще бъдат препоръчани от работната група, те ще бъдат въведени в кратки срокове“, обещава министър Кирилов.

АНТИБИОТИЦИТЕ НЕ БИВА ДА СЕ ИЗПОЛЗВАТ ПРИБЪРЗАНО, ПРИЗОВАХА УЧАСТНИЦИ В НАУЧЕН СИМПОЗИУМ В БУРГАС

Антибиотиците не бива да се използват прибързано, защото най-важно влияние върху оздравяването има собствената имунна система. Вредите от антибиотиците многократно могат да надхвърлят ползите и да се проявят дори месеци след спирането на терапията. Тези и други изводи бяха споделени от лекари в УМБАЛ Бургас на днешния научен симпозиум „Антибиотичната терапия – медал с две страни“. Медици от четири отделения представиха случаи от практиката, информира Zdrave.net на 28.02.2025 г. като се позова на съобщение от болницата.

„Два месеца след прием на антибиотик може да се изявят страничните ефекти. През това време и лекарите, и пациентите са забравили, че този човек е пил антибиотик и се чудят къде е причината. Най-честото усложнение е чревната дисбиоза, или антибиотик-асоциираната диария, но в моята практика съм регистрирал три пъти салмонелен сепсис“, посочи д-р Димитър Рибов, специалист по вътрешни болести и клинична хематология.

„Загубата на полезни бактерии започва още от втория ден на антибиотичното лечение. Нормалната флора може да не се възстанови до 180-я ден. В УМБАЛ Бургас вече все по-често се срещаме с щамове, резистентни на широкоспектрни антибиотици. Порочната практика на клиничните пътеки пациентът да се излекува възможно най-бързо създава резистентни бактерии и призовавам колегите да гледат на антибиотиците като на ресурс, който се изчерпва, а не като на средство за постигане на бърз ефект“, призова д-р Калина Цанкова, специалист микробиолог, завеждащ Микробиологичната лаборатория в болницата.

Д-р Златина Миринчева, началник на Отделението по нефрология, представи клиничен случай на пациент, приет след урологична операция в друга болница с неповлияваща се 14 дни температура, болки, начална бъбречна недостатъчност и насложена инфекция въпреки приема на множество антибиотици 20 дни. Заради вредите, нанесени върху чревната флора, при лечението е използвана и пробиотична терапия, която в комбинация с други медикаменти успяла да помогне.

НОВИНИ ОТ ЕС

СТРАНИТЕ ОТ ЕС ЩЕ РАЗПОЛАГАТ С ВАКСИНА СРЕЩУ ТРЕСКАТА ЧИКУНГУНЯ

Европейската агенция по лекарствата (ЕМА) препоръча на Европейската комисия (ЕК) да издаде разрешение за търговия за първата ваксина в ЕС за защита на лица над 12-годишна възраст от треската чикунгуния, информира Zdrave.net на 03.02. 2025 г. пресслужбата на лекарствения регулатор.

Ваксината Vimkungya се прилага като еднократна доза, уточняват от ЕМА.

Треската чикунгуния, наричана още СНІК треска, е вирусно заболяване, причинено от вируса Chikungunya (СНІКV) – вирус, предаван на хората от заразени комари (основно от видовете *Aedes aegypti* и *Aedes albopictus*).

Повечето хора, заразени с СНІКV, развиват симптоми в рамките на 3-7 дни. Най-честите симптоми на остро заболяване са висока температура и болки в ставите. Повечето пациенти се възстановяват в рамките на една седмица, но някои развиват болки в ставите за продължително време – няколко месеца или повече, и дори могат да се инвалидизират. Малка част от пациентите може да развият тежко остро заболяване, което може да доведе до полиорганна недостатъчност.

Инфекциите с СНІКV засягат хората предимно в тропиците и субтропиците. Вирусът чикунгуния не е ендемичен в Европа. По-голямата част от случаите в ЕС засягат пътници, които са били заразени извън континентална Европа. Има обаче спорадични случаи на последващо предаване от заразени пътници след завръщането им, главно в Южна Европа, където е разпространен комарът от вида *Aedes albopictus*. Разпространението на комара поради изменението на климата може да доведе до случаи на Chikungunya в региони, които досега са били пощадени.

Създаването на ваксината Vimkungya беше подкрепено чрез схемата на ЕМА за приоритетни лекарства (PRIME). По този механизъм се осигурява ранна и засилена научна и регулаторна подкрепа за лекарства, които имат особен потенциал за справяне с неудовлетворените медицински нужди на пациентите.

Комитетът за лекарствени продукти в хуманната медицина (СНМР) при ЕМА е осъществил прегледа на заявлението за разрешение по ускорен график, тъй като се счита, че ваксината е от голям интерес за общественото здраве.

Становището на СНМР се основава на потвърдени данни от клинични проучвания. Най-често съобщаваните нежелани реакции са умора, главоболие, мускулна болка и болка на мястото на инжектиране.

Становището, прието от СНМР, е междинна стъпка по пътя на Vimkungya към достъп до пациенти. Предстои то да бъде изпратено до ЕК за разрешение за търговия в целия ЕС. След като бъде предоставено разрешение за търговия, решенията относно цената и реимбурсацията ще се вземат на ниво всяка държава членка, като се вземе предвид потенциалната роля/употреба на това лекарство в контекста на националната здравна система на тази страна.

НОВИНИ ОТ ЕС

**ЕВРОПЕЙСКИЯТ ЦЕНТЪР ЗА КОНТРОЛ НА ЗАБОЛЯВАНИЯТА АЛАРМИРА,
ЧЕ В СТРАНИТЕ ОТ ЕС НАРАСТВАТ УСТОЙЧИВИТЕ ИНФЕКЦИИ
НА КАРБАПЕНЕЛОВИ АНТИБИОТИЦИ**

Нарастващата честота на инфекциите на кръвта с Enterobacterales, резистентни към карбапенемови антибиотици, представлява значителна заплаха за пациентите и здравните системи в страните от ЕС/и Европейското икономическо пространство, алармира Европейският център за контрол на заболяванията (ECDC). За това информира Zdrave.net на 05.02.2025 г.

Устойчивите на карбапенем Enterobacterales (CRE), включително резистентната на карбапенем *Klebsiella pneumoniae* и резистентната на карбапенем *Escherichia coli*, носят голям риск за пациентите и здравните системи в Европа и според актуализирана оценка на риска на ECDC епидемиологичната ситуация се влошава от 2019 г.

Резистентните към карбапенем инфекции на кръвта с *K. pneumoniae* са се увеличили в 23 държави членки на ЕС, а най-сериозният проблем е продължаващото разпространение на резистентни към множество лекарства високорискови линии в болниците, посочват експертите.

В допълнение, някои линии на *K. pneumoniae*, които са по-склонни да причинят тежки заболявания, също са станали резистентни към карбапенеми, включително хипервирулентната линия на *K. pneumoniae* ST23. Новопоявилите се резистентни на карбапенем видове Enterobacterales (различни от *K. pneumoniae*) също се разпространяват в болниците, допълват от центъра.

Освен това все по-често се откриват изолати и малки кълъстери от някои устойчиви на карбапенем щамове *E. coli*, което представлява риск за разпространение в общността, отбелязват от там.

Според експертите тези констатации показват голяма вероятност от по-нататъшно разпространение на CRE в ЕС/ЕИП както в болнични условия, така и в общността – една много тревожна тенденция, тъй като инфекциите с CRE са свързани с висока смъртност.

„Въпреки че има няколко нови антибиотици, възможностите за лечение като цяло остават ограничени. Незабавните действия са от съществено значение за контролиране на този проблем и за защита на пациентите от инфекции, които стават все по-трудни за лечение“, коментира, казва Пьотр Крамарц, главен учен на ECDC.

Въпреки че мерките за превенция и контрол на инфекции (IPC) са от съществено значение за справяне с разпространението на CRE, тяхното прилагане в много болници е неоптимално и недостатъчно за постигане на устойчив контрол на високорисковите линии на резистентни на карбапенем *K. pneumoniae* и други Enterobacterales, е изводът на ECDC.

От институцията призовават за спешни засилени и координирани усилия във всички страни от ЕС/ЕИП за справяне с междуболничното и междурегионалното разпространение на CRE.

НОВИНИ ОТ ЕС

МЕЖДУ 4 И 7 МИЛИОНА РАБОТНИЦИ В ЕС СА ИЗЛОЖЕНИ НА АЗБЕСТ

Между 4 и 7 милиона работници в ЕС са изложени на азбест. Синдикатите от Европейската конфедерация на профсъюзите призовават председателя на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен най-накрая да изпълни обещанието си за законодателство за по-добра защита на работниците от излагане на азбест. За това информира Clinica.bg на 06.02.2025 г. като се позова на съобщение от КНСБ.

Според данни на ЕС между 4 и 7 млн. работници в ЕС са изложени на азбест, а мезотелиомът, който се причинява от излагане на азбестови влакна, представлява 40% от раковите заболявания, свързани с работата.

Председателят на ЕК обяви през 2022 г., че ще предложи директива за проверка, регистрация и мониторинг на азбест в сградите. Беше проведена обществена консултация и ЕК трябваше да приеме директивата през второто тримесечие на 2023 г., но все още не го е направила. На Световния ден за борба с рака, който беше на 4-ти февруари т. г. Европейската конфедерация на профсъюзите призова председателя на ЕК Урсула фон дер Лайен най-накрая да изпълни обещанието си за законодателство за по-добра защита на работниците от излагане на азбест.

Забавянето с повече от 18 месеца идва въпреки факта, че последните данни за ЕС показват, че случаите на свързан с работата мезотелиом са се увеличили с 10%. Доклад на Европейската комисия, предупреждава, че „професионалното излагане е голям двигател на смъртността, което представлява 6% от смъртните случаи от рак в ЕС през 2021 г.“ и че има „силни неравенства в смъртността от рак, като процентите остават най-високи в страните с ниски доходи, сред хората с по-ниско ниво на образование и сред мъжете.“

„Милиони хора все още са ненужно и несъзнателно изложени на потенциално смъртоносни азбестови влакна по време на работа всеки ден в Европа. Строители, пожарникари или офис служители, които са отишли на работа, за да си изкарват прехраната, но вместо това животът им е жестоко прекъснат от рак“, каза Джулио Романи, конфедерален секретар на Европейската конфедерация на профсъюзите. На Световния ден за борба с рака той отново призовава Урсула фон дер Лайен да прекрати забавянето на тази животоспасяваща директива и най-накрая да изпълни даденото от нея обещание да гарантира, че сградите, в които хората работят, са безопасни.

СЛУЧАИТЕ НА ПОЛОВО ПРЕДАВАНИ ИНФЕКЦИИ ПРОДЪЛЖАВАТ ДА СЕ УВЕЛИЧАВАТ В ЦЯЛА ЕВРОПА

Случаите на полово предавани инфекции продължават да се увеличават в цяла Европа. Това показват данни от последните годишни епидемиологични доклади по темата на Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC), информира Clinica.bg на 10.02.2025 г.

Констатациите подчертават спешната необходимост от повишена обществена осведоменост, усилия за превенция, тестване и лечение.

През 2023 г. се наблюдава значително увеличение на регистрираните случаи на сифилис и гонорея в сравнение с 2022 г. и продължава тенденцията на нарастване, наблюдавана през 2022 г. През 2023 г. в държавите от ЕС/ЕИП са съобщени близо 100 000 потвърдени случая на гонорея, което показва 31% увеличение в сравнение с 2022 г. и поразителен ръст от над 300% в сравнение с 2014 г. Този скок се наблюдава в различни възрастови и демографски групи, включително мъже, които правят секс с мъже (МСМ), и хетеросексуални мъже и жени. Най-високите нива сред жените са във възрастовата група от 20 до 24 години, като това е и групата с най-рязко увеличение през 2023 г. (46 %). При мъжете най-високите нива се наблюдават в групата от 25 до 34 години.

Случаите на сифилис също продължават да се увеличават. През 2023 г. в 29 държави от ЕС/ЕИП са регистрирани 41 051, което представлява 13% увеличение в сравнение с 2022 г. и удвояване в сравнение с 2014 г. Най-високите нива на заболяемост се наблюдават сред мъжете на възраст от 25 до 34 години. По-голямата част от случаите на сифилис (72 %) са регистрирани при МСМ. В сравнение с 2022 г., нивата на сифилис са се увеличили сред жените от всички възрастови групи. Въпреки забавянето на ръста на нотификациите за хламидия през 2023 г., тя остава най-често съобщаваното бактериално полово предавано заболяване в Европа. През 2023 г. в държавите от ЕС/ЕИП са съобщени над 230 000 случая, което представлява увеличение с 13 % от 2014 г. насам.

НОВИНИ ОТ СВЕТА

Д-р Ханс Клуге, регионален директор на СЗО за Европа: МОРБИЛИ СЕ ЗАВРЪЩА И ТОВА Е СИГНАЛ, ЧЕ ТРЯБВА ДА СЕ СЪБУДИМ

„Морбили се завръща и това е сигнал, че трябва да се събудим. Без високи нива на ваксиниране няма здравна сигурност. Докато оформяме нашата нова регионална здравна стратегия за Европа и Централна Азия, не можем да си позволим да губим позиции. Всяка страна трябва да увеличи усилията си, за да достигне до недостатъчно ваксинираните общности“. Това предупреждение отправи д-р Ханс Клуге, регионален директор на СЗО за Европа, в съвместно изявление с Реджина де Доминичис, регионален директор на УНИЦЕФ за Европа и Централна Азия.

„Случаите на морбили в Европа и Централна Азия се увеличиха рязко през последните две години, което показва пропуски в имунизационния обхват“, посочи де Доминичис и припомни, че за да бъдат защитени децата от тази смъртоносна и инвалидизираща болест, се нуждаем от спешни действия на правителството, включително устойчиви инвестиции в здравни работници. За това информира Zdrave.net на 13.03.2025 г.

В изявлението на двете европейски организации се цитират обезпокоителни факти за ситуацията с морбили в Европа и Европейския регион на СЗО, който включва 53 държави: 127 350 случая на морбили са докладвани в Европейския регион за 2024 г. – двойно повече от броя на случаите, съобщени за 2023 г., и най-високият брой от 1997 г.

Децата на възраст под 5 години представляват повече от 40% от докладваните случаи в региона. Повече от половината от докладваните случаи изискват хоспитализация.

Общо 38 са смъртните случаи по предварителни данни, получени към 6 март 2025 г.

Случаите на морбили в региона като цяло намаляват от 1997 г., когато бяха докладвани около 216 000, а през 2016 г. достигнаха минимум от 4 440 случая. Независимо от този спад през 2018 г. и 2019 г. се наблюдава ново увеличение, съответно с 89 000 и 106 000 случая, докладвани за двете години.

След спад в имунизационното покритие по време на пандемията от COVID-19, случаите отново са се повишили значително през 2023 г. и 2024 г. Степента на ваксиниране в много страни тепърва ще се връща към нивата отпреди пандемията, което увеличава риска от епидемии, категорични са експертите.

На Европейския регион се пада една трета от всички случаи на морбили в световен мащаб през 2024 г., а само през 2023 г. 500 000 деца в целия регион са пропуснали първата доза от ваксината срещу морбили (MCV1).

Ваксинацията е най-добрата линия на защита срещу вируса, припомнят организациите. По-малко от 80% от отговарящите на условията деца в Босна и Херцеговина, Черна гора, Северна Македония и Румъния са били ваксинирани с MCV1 през 2023 г. – далеч под нивото на покритие от 95%, необходимо за запазване на колективния имунитет. Както в Босна и Херцеговина, така и в Черна гора процентът на покритие за MCV1 остава съответно под 70% и 50% през последните пет или повече години. Румъния отчете най-голям брой случаи в региона за 2024 г. с 30 692 случая, следвана от Казахстан с 28 147 случая.

Морбили остава значителна глобална заплаха. В световен мащаб за 2024 г. са докладвани 359 521 случая. Предаването на вируса през граници и континенти се случва редовно и огнища на това силно инфекциозно заболяване ще възникнат навсякъде, където вирусът намери „пролуки“ на неваксинирани или недостатъчно ваксинирани хора, особено деца. УНИЦЕФ и СЗО работят заедно с правителствата и с подкрепата на партньори, включително Европейския съюз и Глобалния алианс за ваксини и имунизация, за предотвратяване и реагиране на епидемии от морбили, посочват от двете организации.

НОВИНИ ОТ СВЕТА

ВТОРИ ЩАМ НА ПТИЧИ ГРИП Е ОТКРИТ ПРИ МЛЕКОДАЙНИТЕ ГОВЕДА В ЩАТА ТЕКСАС, САЩ

Втори щам на птичи грип е открит при млекодайнните говеда в щата Тексас, САЩ. За това съобщиха агенция „Ройтерс“ и CNN, позовавайки се на Министерството на земеделието (USDA), информира Clinica.bg на 06.02.2025 г.

От ведомството уточниха, че досега новият щам не е наблюдаван сред крави, което засилва опасенията по отношение на постоянното разпространение на вируса. Той е свързан с тежки инфекции и при хората. В резултат H5N1 намали производството на мляко, повиши цените на яйцата, като унищожи милиони кокошки и зарази близо 70 души от април, откакто се разпространява в цялата страна.

Секвенирането на генома на мляко от Невада идентифицира различния щам, известен като D1.1 генотип. Преди това всичките 957 инфекции с птичи грип сред млекодайнните стада през 2024 г. бяха причинени от друг щам, генотип B3.13, преобладаващ сред дивите животни и птици, припомниха от министерството.

„Виждаме, че самият вирус H5N1 се модифицира, така че не остава само при птиците, но си намира дом и при бозайниците“, коментира ветеринарният лекар от Южна Дакота д-р Бет Томпсън. Професор Грегъри Грей от Медицинския факултет на Тексаския университет смята, че вече има нови щамове на вируса, които могат да избягват част от имунитета. „Свързани с щамове на вируси, те биха могли да изострят епидемиите сред животните и дивата природа“, изрази притесненията си специалистът. По думите на микробиолога и имунолог от университета „Emory“ д-р Сема Лакдавала установяването на новия вариант повдига критични въпроси за това как е възможно да се ограничи епидемията от H5N1, която бързо се разпространява, макар и здравните служители да уверяват, че за повечето хора рискът е все още малък.

ЗАМЪРСЯВАНЕТО НА ВЪЗДУХА ЗАМЪГЛЯВА СЪЗНАНИЕТО И ЗАТРУДНЯВА ЕЖЕДНЕВНИТЕ ЗАДАЧИ, СОЧИ ИЗСЛЕДВАНЕ НА БРИТАНСКИ УЧЕНИ

Замърсяването на въздуха замъглява съзнанието и затруднява ежедневните задачи, показва ново проучване на британски учени. За това информира Clinica.bg на 06.02.2025 г. като се позова на Medicaexpress.

Способността на хората да интерпретират емоциите си или да се фокусират върху изпълнението на дадена задача намалява при краткосрочно излагане на замърсяване на въздуха с прахови частици (ПЧ), което може да направи ежедневните дейности, като например седмичното пазаруване в супермаркета, по-трудни, показва ново проучване. Учените откриха, че дори краткотрайно излагане на високи концентрации на ПЧ може да наруши способността на човек да се съсредоточава върху задачи, да избягва разсейване и да се държи по социално приемлив начин.

Изследователите излагат участниците в проучването или на високи нива на замърсяване на въздуха - използвайки дим от свещи, или на чист въздух, като тестват когнитивните способности преди и четири часа след излагането. Тестовите измерват работната памет, селективното внимание, разпознаването на емоции, психомоторната скорост и устойчивото внимание. Публикувайки резултатите си на 6 февруари 2025 г. в Nature Communications, изследователите от университетите в Бирмингъм и Манчестър разкриват, че селективното внимание и разпознаването на емоции са били негативно повлияни от замърсяването на въздуха - независимо дали участниците са дишали нормално или само през устата си. Експертите предполагат, че възпалението, причинено от замърсяването, може да е причина за тези дефицити, като отбелязват, че докато селективното внимание и разпознаването на емоции са били засегнати, работната памет не е била засегната. Това показва, че някои мозъчни функции са по-устойчиви на краткосрочно излагане на замърсяване.

НОВИНИ ОТ СВЕТА

ЯПОНСКИ ИЗСЛЕДОВАТЕЛИ РАЗРАБОТИХА НАЙ-ГОЛЯМАТА ПО РОДА СИ РЪКА РОБОТ

Японски изследователи обявиха, че са разработили най-голямата по рода си ръка робот, която се движи с помощта на култивирани човешки мускулни тъкани. Затова съобщи Zdrave.net на 24.02.2025 г. като се позова на информацията на агенцията „Киодо“.

Биохибридната ръка се движи самостоятелно с помощта на множество стави и може да извършва сложни движения на пръстите. Изследователите се надяват, че ръката, която е с пет пръста, ще бъде свързана към протезирани ръце.

Ръката, която е с дължина 18 сантиметра, включително част от предмишницата, се движи индивидуално, като използва множество стави и може да извършва сложни движения на пръстите, като хващане и преместване на върха на малък предмет, казаха изследователите от Токийския университет и Университета Васеда.

За разлика от предишните биохибридни устройства, които можеха да извършват движение само с една става и бяха ограничени до периметър от около 1 сантиметър, екипът е успял да се справи с това ограничение, като е свързал множество тънки снопове от мускулни тъкани във формация, която наподобява руло суши и действа като един по-голям мускул.

Този дизайн гарантира, че тъканите имат достатъчно сила, за да позволят на роботизираната ръка да се движи, посочват от екипа.

Според проф. Шоджи Такеучи от Токийския университет разработката проправя пътя към създаването на човекоподобен робот или прецизна протеза за ръка.

Екипът е публикувал резултатите и изводите си в списание Science Robotics на 12 февруари тази година.

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

БАПЗГ има договори за продължаващо обучение с различни университети и лечебни заведения в страната. За всеки курс се издава удостоверение с определен брой кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ.

**Повече подробности:
в сайта на БАПЗГ
или на тел. 02 915 69 11.**

КУРСОВЕ ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи предлага 19 курса за дистанционно продължаващо обучение. Темите можете да видите на сайта на Асоциацията (www.nursing-bg.com) в раздел "Обучение". Там има и указания как става записването за предпочетения от Вас курс.

Завършилите даден курс получават удостоверение с определен брой кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ.

Регистрацията се осъществява в платформата за дистанционно обучение на БАПЗГ на адрес: <http://learning.nursing-bg.com>

КАК ДА СЕ АБОНИРАТЕ ЗА СПИСАНИЕ "ЗДРАВНИ ГРИЖИ"

**Годишният абонамент
за електронния вариант е 10.00 лв.**

**Абонатите получават 15 кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ
за продължаващо обучение**

Внимание:

Съхранявайте документа, удостоверяващ Вашия личен абонамент и представете негово копие в съответната Регионална колегия на БАПЗГ, за да бъдат регистрирани кредитните точки в Националния регистър на БАПЗГ.

Електронният бюлетин е ежемесечно издание на БАПЗГ. Приемник на в-к "Здравни грижи", приложение на сп. "Здравни грижи"

Редакционен екип:

Проф. д-р Станка Маркова -
главен редактор

Румяна Милева - редактор

За контакти:

гр. София 1680
Ул. "Казбек" № 62
Тел.: +359 29156927
Факс: +359 29549753
GSM: +359 882 447 230

www.nursing-bg.com